

**Hodnocení programů aktivní politiky
zaměstnanosti realizovaných v roce 2007
se zaměřením na rekvalifikace
(struktura, cílenost, krátkodobé
a střednědobé efekty na opuštění evidence)**

Ondřej Hora
Tomáš Sirovátka
Helena Tomešová-Bartáková
Jiří Vyhlídal

VÚPSV, v.v.i. Praha
2009

Publikace byla schválena ediční vědeckou radou ve složení:

doc. Ing. Ladislav Průša, CSc. (VÚPSV, v.v.i. Praha)
Ing. Martin Holub, Ph.D. (VÚPSV, v.v.i. Praha)
Mgr. Miriam Kotrusová, Ph.D. (VÚPSV, v.v.i. Praha)
Ing. Robert Jahoda, Ph.D. (MU Brno)
Ing. David Prušvic, Ph.D. (MF ČR)
Ing. Jan Mertl, Ph.D. (VŠFS Praha)
Ing. Jan Molek, CSc. (JU, České Budějovice)

Vydal Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.
Praha 2, Palackého náměstí 4
jako svou 393. publikaci
Vyšlo v roce 2009, 1. vydání, náklad 220 výtisků, počet stran 66
Tisk: VÚPSV, v.v.i.

Recenze: PhDr. Ing. Jaroslav Novák, CSc. (ČSÚ)
doc. Ing. Otakar Němec, CSc. (VSE)
doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA (VUT Brno)

ISBN 978-80-7416-045-5

<http://www.vupsv.cz>

Abstrakt

V této práci se zabýváme hodnocením opatření aktivní politiky zaměstnanosti na národní úrovni v České republice za období roku 2007. Tyto programy jsou hodnoceny s jistým časovým odstupem, a to proto, abychom mohli sledovat nejen krátkodobé, ale také střednědobé efekty. K účelu hodnocení programů využíváme data z administrativního systému pro sledování nezaměstnanosti (OKpráce), který zahrnuje údaje za všechny nezaměstnané a všechny typy programů realizované za účasti či prostřednictvím úřadů práce v celé České republice. Studie v mnoha ohledech navazuje na předchozí obdobné analýzy VÚPSV, v.v.i. provedené v předchozích letech. Poznáváním cílem práce bylo zjištění struktury účastníků, cílenosti a efektů na opuštění evidence u opatření realizovaných v roce 2007. Analýza ukázala určité zlepšení v oblasti cílenosti programů a potvrdila (zvláště střednědobé, u SÚPM a podpory SVČ také krátkodobé) efekty na odchod z evidence u účastníků APZ ve srovnání s kontrolní skupinou neúčastníků. Přes časový odstup (hodnotíme zde programy zahájené v roce 2007) jsou naše zjištění stále relevantní, neboť strategie zaměstnanosti se nemění příliš zásadně v krátkých obdobích, neboť je výsledkem jejího dlouhodobějšího formování. Je ovšem třeba brát v úvahu změny v kontextu (cyklický vývoj ekonomiky a na trhu práce), stejně jako změny v rozsahu realizovaných opatření.

Klíčová slova: trh práce, politika zaměstnanosti, nezaměstnanost, rekvalifikace, úřady práce, služby zaměstnanosti

Abstract

In this study we focus on assessment of programmes of active labour market policies (ALMP) at the national level in the Czech Republic, implemented in 2007. Programmes were evaluated within certain time delay because we aimed to evaluate not only short term but also middle term effects of the ALMP on the participants. For the assessment we used administrative data of employment evidence system (OKpráce), which includes data about all unemployed and all ALMP programmes realised directly by or with support of employment offices in the Czech Republic. The goal of the study was to identify the structure of the participants and probabilities of participation for various socio-economic and demographic groups (for programmes started in 2007) and the effects of the programmes on participants: namely if they left the employment office register during a year after the pass of the programmes. The study showed certain improvement in the targeting of programmes on the groups vulnerable in the labour market and proved substantial middle term effects (for some programmes also short term effects) on leaving the employment offices register for the ALMP participants in comparison to the non participants (defined as quasi control group). It is nevertheless necessary to note that the programmes were realised in great volume and in favourable economic conditions in 2007.

Key words: labour market, employment policy, unemployment, retraining, labour offices, employment services

Obsah

1. Úvod	7
2. Efekty aktivačních opatření a programů aktivní politiky zaměstnanosti podle zahraničních studií	8
3. Ekonomický a programový kontext realizace opatření APZ v České republice	10
3.1 Vývoj na trhu práce ve sledovaném období a jeho význam pro realizaci aktivní politiky zaměstnanosti.....	10
3.2 Programový kontext realizace APZ v České republice	11
4. Aktivní politika zaměstnanosti v České republice	14
4.1 Rozsah opatření aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2007 podle statistických údajů MPSV	15
5. Metodologické poznámky k realizaci výzkumu	17
5.1 Cílenost, kvalita, struktura a efekty opatření aktivní politiky zaměstnanosti ...	17
5.2 Hodnocení APZ a role kontrolních proměnných	19
5.3 Kritické poznámky k realizaci výzkumu a k omezení platnosti výsledků	20
6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)	21
6.1 Rozsah realizovaných programů v datech OKpráce	21
6.2 Struktura účastníků nových programů a cílenost na jednotlivé skupiny	21
6.3 Struktura a cílenost různých typů rekvalifikačních programů	28
7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence	32
7.1 Efekty rekvalifikačních programů na odchod z evidence	37
8. Cílenost a efekty programů APZ ve vybraných regionech (Ústecký, Moravskoslezský a Jihomoravský kraj)	42
9. Kontrola efektů APZ s využitím „lépe definované“ kontrolní skupiny	44
Závěr	47
Metodická doporučení k přípravě opatření aktivní politiky zaměstnanosti	49
Literatura	50
Přílohy	

1. Úvod

V této práci se zabýváme hodnocením opatření aktivní politiky zaměstnanosti na národní úrovni v České republice za období roku 2007. Studie v mnoha ohledech navazuje na předchozí obdobné analýzy VÚPSV, v.v.i. provedené v předchozích letech. Naším záměrem je provést analýzu opatření APZ na novějších datech a tam, kde to je možné z metodologického hlediska, také provést srovnání s předchozími lety. Poznávacím cílem práce je zjištění struktury, cílenosti a efektů na opuštění evidence u opatření realizovaných v roce 2007. Tyto programy jsou hodnoceny s jistým časovým odstupem, a to proto, abychom mohli sledovat nejen krátkodobé, ale také střednědobé efekty: to z toho důvodu, že předchozí studie potvrdily významné posuny těchto efektů v čase. Přes časový odstup (hodnotíme zde programy zahájené v roce 2007) jsou naše zjištění stále relevantní, neboť strategie zaměstnanosti se nemění příliš zásadně v krátkých obdobích, neboť je výsledkem jejího dlouhodobějšího formování. Je ovšem třeba brát v úvahu změny v kontextu (cyklický vývoj ekonomiky a na trhu práce), stejně jako změny v rozsahu realizovaných opatření. K účelu hodnocení programů využíváme data z administrativního systému pro sledování nezaměstnanosti (OKpráce), která zahrnují údaje za všechny nezaměstnané a všechny typy programů realizovaných za účasti či prostřednictvím úřadů práce v celé České republice.

Mezi programy aktivní politiky zaměstnanosti analyzované v této studii zařazujeme:

- rekvalifikační kurzy (včetně rekvalifikace na pracovišti zaměstnavatele)
- veřejně prospěšné práce (VPP)
- společensky účelná pracovní místa (SÚPM), (všechny kategorie)
- programy zřízení chráněných pracovních míst a prostředky na provoz chráněných dílen
- programy podpory samostatné výdělečné činnosti (SVČ)
- individuální akční plány (IAP)
- projekty realizované v rámci programu Evropského sociálního fondu (ESF)

Analýzu provádíme ve třech základních rovinách: 1) struktura účastníků a cílenost jednotlivých programů na jednotlivé skupiny nezaměstnaných, 2) hrubé (a částečně očištěné) efekty z hlediska účasti v evidenci ve sledovaném období a 3) další faktory, které mohou mít vliv na úspěšnost realizovaných programů APZ. Uvedený postup je srovnatelný s některými předchozími výzkumnými studii provedenými v zahraničí (Alan, Hainsbro, Mooney, 1999, studie shrnuté v OECD 2005) i v České republice (Kulhavý, Sirovátka 2007, 2008a, 2008b). V následující část textu nejprve budeme diskutovat zahraniční a národní kontext realizace a hodnocení aktivní politiky zaměstnanosti, následuje metodologická část a vlastní výsledky analýzy: nejprve hodnocení struktury a cílenosti a dále hodnocení efektů na setrvání v evidenci ve sledovaném období.

2. Efekty aktivačních opatření a programů aktivní politiky zaměstnanosti podle zahraničních studií

Poznávacím cílem této studie je zhodnocení APZ. Realizace opatření APZ jakožto i pokusy o zhodnocení „efektů“ mají nejen v Evropě, ale také v USA již poměrně dlouhou tradici, přesto je poněkud překvapivě tato oblast relativně méně rozpracovaná a výsledné efekty studií jsou často významně závislé na užitém metodologickém postupu. Řada zahraničních studií (De Koning 2001, Douglas 2002 a Kinnear et al. 2003) referuje o nízkých čistých efektech dopadů opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Jiné studie efektů aktivačních opatření a programů aktivní politiky zaměstnanosti provedené v posledních letech (OECD 2005) odkryly nové metodické aspekty hodnocení a dospěly v mnoha případech k poněkud jiným (spíše slibnějším) výsledkům než studie předchozí. Tato pozitivnější zjištění, zdá se, souvisejí s celkovým posunem na trzích práce a politik zaměstnanosti směrem k aktivačním opatřením, i když aktivační opatření sama o sobě podle těchto studií v dlouhodobějším časovém horizontu nemají příliš silný efekt.

Role aktivačních opatření

Aktivačními opatřeními jsou zde rozuměny různé formy povinných aktivit, zejména těch, jež jsou spojeny s hledáním práce a zlepšováním motivace a schopností k hledání práce, a případně na ně navazující další programy politiky zaměstnanosti, stejně jako zvýšení požadavků na nezaměstnané v souvislosti s jejich nároky na dávky a současně zlepšení finančních a administrativních pobídek k aktivitě nezaměstnaných. Výrazně méně často je zdůrazňován aspekt intenzivnější a individuálnější práce s nezaměstnanými, byť ho u aktivačních opatření lze očekávat.

Efektivní aktivační strategie ukázaly významné dopady na celkovou úroveň nezaměstnanosti u lidí závislých na dávkách, a to snížení až o polovinu předchozích vysokých úrovní v celé řadě zemí (USA, UK, DK, IRL, NL) či 25-30 % (AUS, NZ). Neukazuje se přitom, že by důsledkem toho byly efekty substituce pro jiné nezaměstnané (OECD 2005). Je to jednak tím, že aktivační opatření zvyšují dosah služeb zaměstnanosti k nezaměstnaným, a tím zefektivňují hledání práce a také zlepšují dovednosti nezaměstnaných v hledání práce, stejně jako motivaci. Některé nezaměstnané konečně odrazují od registrace. Tyto efekty pak v souhrnu znamenají, že uspořené prostředky a služby mohou být více využity ve prospěch dalších nezaměstnaných.

Ovšem některé studie (Lissenburgh 2001) současně naznačují, že asi polovinu efektu aktivačních opatření reprezentují ti, kteří odcházejí mimo trh práce a o jejichž osudu je malá znalost. Omezování nároků na dávky by tedy mělo být provedeno přiměřeně, neboť motivační efekt sice vede některé nezaměstnané k zaměstnání, na druhé straně někteří odcházejí z registrů a od kontaktu se službami zaměstnanosti, aniž by byli zaměstnání. Aktivační strategie - byť se zdají alespoň částečně účinné - mají ovšem mnohá negativa a hodně záleží na jejich implementaci, administrativní kapacitě a systému governance - řízení. Work-first strategie někdy vedou k tomu, že nezaměstnaní přijmou místa s nižší kvalitou, ale neredukují další období jejich nezaměstnanosti (Black et al. 2003). Jiným obvyklým problémem je, že je při aktivaci poskytnuta pracovní příprava, jež nemá kredit či nevede k žádné certifikaci.

Nejvýznamnějším očekávaným efektem programů APZ je získání či vytvoření (přiměřeného) zaměstnání. Podle OECD (2005) se zdá, že různé typy programů jsou více účinné v různých časových obdobích. Mikroekonomické studie ukazují rozdíly v

2. Efekty aktivačních opatření a programů aktivní politiky zaměstnanosti podle zahraničních studií

---

efektech jednotlivých opatření. Pomoc při hledání zaměstnání či „work-first“ strategie často mají značný efekt, jejich cena je přitom nízká. Naproti tomu tvorba míst či pracovní příprava mají často v krátkém období jen malý nebo dokonce negativní čistý efekt. Jestliže je problémem pro administrativu mít dobrý přehled o hledání práce a kontrolu nad nezaměstnanými, jsou veřejně prospěšné práce často nejlepším nástrojem pro ochranu nezaměstnaných před chudobou a současně před rizikem vyplácení dávek těm, kteří mají alternativní zdroj příjmu.

Zatímco work-first orientované programy mají značný krátkodobý účinek, jenž během doby oslabuje, pozitivní účinky programů spojených zejména s pracovní přípravou se objevily až po dvou letech (v Kanadě i v UK), tedy v prvních dvou letech byly negativní nebo jen malé (Friedlander a Burtless 1995, Holtz et al. 2000). V Rakousku program výcviku v hledání zaměstnání redukoval trvání nezaměstnanosti až o třetinu (Weber a Hofer 2004). Povinná účast v déle trvajících programech může mít motivační efekt k hledání zaměstnání. Intenzivní služby zaměstnanosti, individuální „case management“ a smíšené strategie s povinnou selektivní účastí v déle trvajících programech mají největší dopady. Studie z USA ukazují, že právě kombinace intenzivních služeb zaměstnanosti s pracovní přípravou a tvorbou míst má největší účinek (až 30 % zvýšení zaměstnanosti). Navíc, v kombinaci s komplexními změnami v politikách (legislativa - nároky na hledání práce a pobídky) referují některé studie (OECD 2005) o tom, že dochází ke snížení závislosti na dávkách až dvou- či trojnásobně. Ukazuje se současně, že dopady programů jsou přinejmenším na stejné úrovni u znevýhodněných skupin nezaměstnaných; podpora při hledání práce měla větší význam pro růst výdělků v následném zaměstnání u více znevýhodněných skupin (Michalopoulos a Schwarz 2001). Podpory k tvorbě pracovních míst v soukromém sektoru často mají pozitivní efekt na zaměstnanost i po ukončení období vyplácení subvence.

Snaha o evaluaci opatření APZ se setkává s řadou dílčích problémů. Zatímco nejčastěji jsou měřeny efekty na setrvání v evidenci, menší pozornost je věnována skrytým procesním aspektům realizace APZ (např. mechanismy cílenosti, vliv procesu aktivace). Dalším problémem je, že vyřazení z evidence nemusí znamenat nutně získání zaměstnání a závažné je také riziko opakovaných návratů do evidence. V posledních deseti letech byl v řadě evropských zemí zaznamenán přesun dříve nezaměstnaných osob do kategorií ekonomicky neaktivních, nejvíce pak u starších osob s výraznějšími zdravotními problémy či u osob v předdůchodovém věku.

3. Ekonomický a programový kontext realizace opatření APZ v České republice

V této části se budeme věnovat celkovému kontextu realizace aktivní politiky zaměstnanosti, konkrétněji pak vývoji na trhu práce, nadnárodnímu kontextu realizace opatření a institucionálnímu kontextu realizace APZ v České republice a rámcovým ukazatelům vývoje aktivní politiky za delší období.

3.1 Vývoj na trhu práce ve sledovaném období a jeho význam pro realizaci aktivní politiky zaměstnanosti

Nejprve se zaměříme na nejvýznamnější trendy vývoje na trhu práce (zvláště pak v období let 2005 až první polovina roku 2008), které mohou přímo ovlivňovat ekonomický kontext realizace aktivní politiky zaměstnanosti. Ekonomická situace hraje při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti významnou roli tím, že šance na pracovní uplatnění je proměnlivá v čase a prostoru. Např. v době ekonomických problémů je méně pracovních míst a zároveň roste i průměrná úroveň lidského kapitálu nezaměstnaných (roste konkurence nezaměstnaných), což může negativně působit na šanci absolventů programů na pracovní uplatnění (viz Kulhavý, Sirovátka 2008a:42).

Sledované období můžeme označit za období pozitivního vývoje domácí ekonomiky, HDP v uvedeném období meziročně rostl o více než 6 procent, v roce 2007 rostla zaměstnanost (přetrvávají významné rozdíly dle pohlaví) a míra nezaměstnanosti se snižovala na minimální hodnoty od druhé poloviny 90. let (viz tabulka č. 1).¹ Průměrný počet uchazečů o zaměstnání v roce 2007 činil 392,8 tisíc osob, což je o 82,0 tisíc (tzn. o 17,3 %) méně než v roce 2006. V roce 2007 registrovaly ÚP průměrně 213,5 tisíc žen (pokles o 38,1 žen, tj. o 15,1 %), průměrný počet mužů byl 179,3 tisíc (pokles proti roku 2006 o 43,9 tisíc mužů, tj. o 19,7 %). Průměrný podíl žen z celkového počtu nezaměstnaných byl 54,4 %, mužů 45,6 % (MPSV 2008a). Můžeme tedy očekávat, že dobré ekonomické podmínky se v uvedeném období projevovaly lepšími šancemi nezaměstnaných na nalezení zaměstnání, než tomu bylo v předchozích letech.

Současně s růstem ekonomicky v letech 2005-2007 ale docházelo k tzv. vnitřní restrukturalizaci trhu práce. Podle Národního lisabonského programu...(2005) byla „pro nově vznikající pracovní místa charakterická výrazná změna požadavku na kvalifikaci, dovednosti a výkon pracovní činnosti a tento faktor byl jedním z klíčových důvodů růstu míry nezaměstnanosti. Nezaměstnanost se koncentruje především v regionech s vysokým podílem restrukturalizovaných odvětví (ocelářství, hornictví, těžký průmysl atd.). Zároveň se i v těchto regionech nedostává kvalifikované pracovní síly“. Na méně kvalifikovaných místech pak významnou roli hrálo také zaměstnávání cizinců (ze zemí EU i mimo země EU).²

---

¹ Od roku 2000 se nezaměstnanost držela relativně stabilně na úrovni 9-10 %, a to při ekonomickém růstu okolo 3 %. Mezi lety 2005-2007 procento nezaměstnaných klesalo až k 6 %, a to i díky silnému ekonomickému růstu (5-6 % ročně). Pokles pokračoval i v roce 2008 (dokonce až k 5 %), nicméně koncem roku byla nezaměstnanost opět na 6 % (míra nezaměstnanosti žen 7,2 % a mužů 5,0 %), což se již dá vnímat jako důsledek hospodářské krize, která započala v druhé polovině roku 2008.

² Podle evidence úřadů práce jich bylo v ČR ke konci roku 2007 legálně zaměstnáno 240 242, tj. 4,3 % pracovní síly. Z tohoto počtu bylo 144 751 občanů z členských států EU a EHP. Celkem 85 351 cizích státních příslušníků z třetích zemí bylo zaměstnáno na základě platného povolení k zaměstnání, dalších

Tabulka č. 1 Trh práce v České republice 2000-2008

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
HDP (reálný, %)	3,6	2,5	1,9	3,6	4,5	6,4	6,4	6,5	
míra nezaměstnanosti (%)	8,8	8,9	9,8	10,3	9,5	8,9	7,7	6,0	6,0
přítok do nezaměstnanosti (% nezaměstnaných)	11,4	11,4	10,7	10,6	11,5	11,1	11,5	12,6	17,7
odtok z nezaměstnanosti (% nezaměstnaných)	8,1	6,5	5,9	6,6	7,1	7,2	7,9	8,8	8,7
počet nezaměstnaných na 1 volné pracovní místo	8,8	8,9	12,6	13,5	10,6	9,8	4,8	2,5	3,9
průměrná délka nezaměstnanosti (dny)	x	x	484	530	567	610	649	659	539
podíl nezaměstnaných s dávkou NZ (% nezaměstnaných)	35,9	36,6	37,4	34,9	26,4	27,8	29,0	31,8	39,3
podíl nezaměstnaných nad 50 let (% nezaměstnaných)	16,2	17,1	19,4	20,8	22,4	25,2	27,1	30,6	29,7
průměrný věk (% nezaměstnaných)	35,1	35,3	35,8	36,3	37,1	38,6	39,2	40,4	39,8
podíl lidí se ZŠ či nedokonč. ZŠ (% nezaměstnaných)	31,6	32,1	31,5	31,4	30,6	30,7	31,4	31,6	30,2
dlouhodobá nezaměstnanost (>12m.) (% nezaměstnaných)	38,4	37,1	37,2	40,3	40,6	41,7	41,2	38,6	28,8
dlouhodobá nezaměstnanost (>24m.) (% nezaměstnaných)	19,1	22,0	21,3	23,1	24,9	26,1	27,2	25,9	19,3

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat>, vyjma HDP: <http://www.czso.cz/>

Přes rychlý ekonomický růst problémem zůstával v roce 2007 relativně vysoký podíl dlouhodobě nezaměstnaných (asi 39 % a velmi dlouhodobě nezaměstnaných (asi 26 %). Ten se v roce 2008 snížil na 28 % (19 %). Dlouhodobá nezaměstnanost je většinou spojená se specifickou kategorií nezaměstnaných - jako jsou nekvalifikovaní, propuštění, postarší dělníci (nad 50 let), ženy s malými dětmi a Romové. Důvody jejich neúspěchu na trhu práce se zdají být komplexní (ekonomické reorganizace a dále individuální faktory, jako jsou nedostatek lidského a sociálního kapitálu, diskriminace zaměstnavateli, slabá motivace pro hledání práce a vysoké nemzdové náklady práce atd.) (Kulhavý, Sirovátka 2008b).

3.2 Programový kontext realizace APZ v České republice

V roce 2000 vyhlásila EU tzv. Lisabonskou strategii, jejímž cílem bylo „vytvořit z EU nejkonkurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomiku“. Původní byla koncipována na období 2000-2010, ovšem vzhledem k obtížnému plnění původních cílů došlo v roce 2005 k jejich zásadnímu přehodnocení (Zpráva... 2007) - tzv. „Strategie pro růst a zaměstnanost“.

V rámci nově ustaveného systému řízení a implementace byl na podzim roku 2005 přijat *Národní program reformy na období 2005-2008* (NPR), který navazoval na předchozí Národní akční plány zaměstnanosti. Národní programy reformy jsou

10 140 občanů ze třetích zemí zde pracovalo bez nutnosti pracovního povolení. Dalších 68 785 působilo na českém trhu jako podnikatelé na základě živnostenského oprávnění, jehož vydávání je v kompetenci ministerstva průmyslu a obchodu. Počet cizinců pracujících na českém trhu práce rostl i v roce 2008 (MPSV 2008a, portal.mpsv.cz/sz/stat - zaměstnávání cizinců), zřejmě mj. v důsledku nízké domácí nezaměstnanosti. Do budoucna ale očekáváme spíše pokles počtu nezaměstnaných cizinců kvůli ekonomické krizi.

koncipovány na tříleté období a věnují se opatřením, která mají být v daném období realizována. NPR v sobě v současné podobě integruje hlavní směry hospodářské politiky a směry zaměstnanosti a má představovat integrovaný a soudržný přístup mezi makroekonomickými politikami, mikroekonomickými politikami a politikou zaměstnanosti³ (Národní... 2005).

V oblasti zaměstnanosti ukládá NPR zlepšit flexibilitu trhu práce, dále zaměřit se na začleňování na trh práce⁴ a na oblast vzdělávání. V oblasti flexibility trhu práce plán počítá s rozšířením smluvní volnosti, snížením zákonných nemzdových nákladů práce či zvýšením územní mobility pracovní síly, což má vést ke zvýšení pracovní motivace. V oblasti začleňování osob na trhu práce je soustředěna pozornost na osoby stojící na počátku a na konci profesní kariéry. Reformy z oblasti rozvoje vzdělávání zvýší kvalitu pracovní síly, rozšíří možnosti vzdělávání a podpoří schopnost vyrovnat se s náročnými podmínkami měnícího se trhu práce (Národní... 2005).

Plnění tohoto programu má být pak každoročně zachyceno v tzv. Výroční zprávě o pokroku. Ve zprávě předložené v prosinci 2006 bylo ČR doporučeno směrem k politice zaměstnanosti a vzdělávání dále modernizovat ochranu zaměstnanců, včetně právních předpisů a systému daní a dávek. Dále je třeba zlepšit efektivnost systému vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na potřeby trhu práce a stimulovat investice do vzdělávání, zvláště starších pracovníků a osob s nízkou kvalifikací, a zvýšit diverzifikaci nabídky terciárního vzdělávání (Zpráva... 2007).

Splnění výše zmíněných cílů ovšem na poli státní politiky zaměstnanosti znamenalo mimo jiné i větší tlak na aktivaci nezaměstnaných. Jak uvádějí Hanesch a Balzter (2001), zatím neexistuje jednotná definice aktivace, nicméně ji lze chápat jako soubor nástrojů směřujících k integraci nezaměstnaných (resp. nezaměstnaných příjemců sociálních dávek) na trh práce, a tím ke zlepšení jejich ekonomické a sociální inkluze stejně tak jako ke zlepšení jejich zaměstnatelnosti a flexibility na pracovním trhu. Pro aktivaci nezaměstnaných se tedy počítá jak s prostředky pasivní politiky zaměstnanosti (kompenzace příjmu), tak s opatřeními aktivní politiky zaměstnanosti. Obecně pak může být rozvoj aktivačních politik charakterizován posunem od spíše „pasivních“ přístupů k „aktivním“ přístupům, ale i posunem v rovnováze mezi právy a povinnostmi nezaměstnaných recipientů sociálního státu (individualizace). Tyto posuny ve veřejném diskurzu se staly důležitým iniciačním prvkem probíhajících reforem na trhu práce a souvisejících politik a v České republice nabývají specifické podoby.

Ačkoli se tato studie bude zaměřovat výhradně na analýzu aktivní politiky zaměstnanosti v České republice (především její cílenosti a efektů), považujeme za důležité přihlédnout i k vývoji v oblasti pasivních/kompenzačních schémat politiky zaměstnanosti a k vývoji tzv. aktivačního diskurzu, jež obě složky politiky zaměstnanosti (aktivní i pasivní) významně utváří.

Pokud jde o pasivní složku politiky zaměstnanosti, tedy o dávky v nezaměstnanosti, lze podmínky jejich výplaty charakterizovat jako poměrně přísné, navíc s průběžně rostoucím tlakem na pobídkovost. Od roku 1992 byly dávky poskytovány jen po dobu 6 měsíců, přičemž první tři měsíce tvořil poměr náhrady 60 % a další tři měsíce 50 %. Od roku 1997 to bylo už jen 50 % a 40 % (přičemž zmíněných 40 % v roce 2004 zvýšeno na 45 % s cílem dodržet standardy sociální ochrany vyžadované

---

³ Současně tímto dokumentem navrhovaná opatření oslovují nejvýznamnější překážky růstu evropských ekonomik, jako jsou nepružné trhy práce, nedostatečné využití inovačního potenciálu firem a nadměrná regulace spojená s podnikáním (Národní... 2005).

⁴ Zde je prioritou snížit nezaměstnanost mladých do 25 let, prosazovat rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce, zvýšit participaci starších osob na trhu práce, zvýšit profesní mobilitu efektivním systémem rekvalifikací, zjednodušit přístup cizinců na trh práce (Národní... 2005).

EU).⁵ Nakonec byl v září 2008 parlamentem odhlasován návrh na zkrácení podpory v nezaměstnanosti na pouhých 5 měsíců pro lidi mladší 50 let, na 8 měsíců pro lidi mezi 50 a 55 lety a na 11 měsíců pro lidi starší 55 let, přičemž by se výše dávky posunula na 65 % za první dva měsíce, další dva měsíce činí 50% a zbytek období pak 45% (Kulhavý, Sirovátka 2009).

Vedle změn v dávkovém systému (zprůsnění podmínek nároku, snižování dávek a uplatňování strategie making work pay) narostl i tlak na hledání (a nalezení) práce. K tomu vytvořil podmínky jak zákon o zaměstnanosti z roku 2004, tak i Národní plán reforem 2005-2008, ovšem, jak uvádějí Kulhavý a Sirovátka (2009), především formou opatření, která zvyšují tlak na disciplínu nezaměstnaných při hledání zaměstnání. V oblasti hledání práce byla např. zprůsněna definice „vhodné práce“⁶ a zvýšily se sankce za malou nebo žádnou spolupráci s veřejnými službami zaměstnanosti - vyloučení z registrů nezaměstnaných pro období 6 měsíců (což znamená odebrání dávek hmotného zabezpečení, ale i ztrátu dalších výhod, jako je pokrytí sociálního a zdravotního pojištění). Rovněž absolventi nemají v současnosti nárok na dávky v nezaměstnanosti (pokud nemají odpracovány alespoň 3 z předcházejících 12 měsíců). A konečně, pro aktivaci dlouhodobě nezaměstnaných a nezaměstnaných mladších 25 let byly zavedeny tzv. individuální akční plány (IAP),⁷ které, ač uzavírané na dobrovolné bázi, mohou při neplnění rovněž vést k vyřazení z registru nezaměstnaných a ztrátě nároku na podporu. Nejnověji (schváleno v září 2008) jsou pak IAP povinné pro nezaměstnané, kteří jsou v evidenci déle než 5 měsíců.

Nástroje k ovlivňování chování nezaměstnaných mají tedy v České republice spíše charakter sankcí. Jak uvádějí Kulhavý a Sirovátka (2009), přestože vstup do EU otevřel více možností k implementaci opatření směřujících k podpoře schopností, dovedností a lidského kapitálu nezaměstnaných (capability/human resource development approach), převládly spíše negativní incetivy k práci (krácení dávek, zprůsnění podmínek jejich výplaty, větší dohled nad hledáním práce). Ty lépe korespondují s převládajícím neoliberálním diskurzem a s trvajícím postoji veřejnosti, které nezaměstnanost interpretují (přes určité posuny) stále spíše jako individuální selhání jedince než jako důsledek sociálních podmínek (srovnej například European Commission 2007).

Právě v těchto souvislostech je třeba dnes vnímat aktivní politiku zaměstnanosti jako soubor nástrojů, které by měly být posíleny v rámci aktivačních strategií, jelikož může nezaměstnaným významně pomoci v překonávání znevýhodnění na trhu práce, ve zkvalitňování jejich pracovního potenciálu a v motivaci a schopnosti se znovuzaradit na pracovní trh. V následující části se budeme věnovat vývoji APZ v ČR v posledních letech, k čemuž využijeme především agregované statistiky dostupné z webových stránek MPSV ČR.

---

⁵ Ve stejném roce byla délka poskytování dávek zvýšena pro nezaměstnané starší 50 let na 9 měsíců a starší 55 let na 12 měsíců.

⁶ Do této definice nyní spadají i dočasná pracovní místa (např. práce na více než tři měsíce a na více než 80 % pracovního úvazku). V případě dlouhodobě nezaměstnaných může práce trvat dokonce i kratší dobu a spadají sem úvazky nad 50 % plného pracovního úvazku. Dále není nezbytné brát v úvahu kvalifikaci, schopnosti, ubytování a dopravní dosažitelnost (zvažován je jen zdravotní stav). Odmítnutí dočasné práce (vč. veřejně prospěšné práce), odmítnutí zdravotní prohlídky organizované úřadem práce či neplnění IAP může vést k sankcím (ztrátě nároku na dávky po dobu 6 měsíců) (Kulhavý, Sirovátka 2009).

⁷ Pilotní program běžel v roce 2003. Následně měly být IAP standardně implementovány na všech úřadech práce, ovšem jako klíčové se ukázaly kapacitní problémy na straně personálu úřadů práce (hlavně v lokalitách s vysokou nezaměstnaností). Cíl 25 000 IAP slibovaných Národním programem reforem 2005-2008 pro rok 2006 tak nebyl dosažen (uzavřeno bylo asi jen 7 000 IAP) právě především v důsledku neadekvátních implementačních podmínek (Kulhavý, Sirovátka 2009).

4. Aktivní politika zaměstnanosti v České republice

Ve výše uvedeném ekonomickém a programovém kontextu nás pochopitelně zajímá, s jakými cíli, jakým způsobem a v jakém rozsahu se APZ v České republice institucionálně realizuje. Základními programovými dokumenty jsou kromě výše diskutovaného Národního programu reforem také priority stanovené správou služeb zaměstnanosti pro realizaci aktivní politiky zaměstnanosti v daném roce⁸ a v realizaci APZ jsou úřady práce dále ovlivněny potřebou naplňování podmínek zákona č. 435/2004 Sb. a vyhlášky MPSV č. 519/2004 Sb. a dalších organizačních předpisů. Úkoly státní politiky zaměstnanosti pro rok 2007 byly stanoveny na základě analýzy situace na trhu práce, výše finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu na politiku zaměstnanosti a na základě závazků vyplývajících z dohod ČR s EU a OECD (MPSV 2008b). Podle MPSV (2008a, b) bylo SSZ pro rok 2007 stanoveno, aby se APZ (v závislosti na stanoveném objemu finančních prostředků v rámci schváleného státního rozpočtu a v návaznosti na situaci na trhu práce) zaměřila na následující skupiny nezaměstnaných:

- minimálně 25 % fyzických osob podporovaných nástroji a opatřeními APZ patří do rizikové skupiny mladí do 25 let a absolventi vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku,
- minimálně 20 % fyzických osob podporovaných nástroji a opatřeními APZ patří do rizikové skupiny starší 50 let věku,
- minimálně 30 % fyzických osob podporovaných nástroji a opatřeními APZ patří do rizikové skupiny dlouhodobě nezaměstnaných - do skupiny dlouhodobě nezaměstnaných jsou zahrnuti uchazeči o zaměstnání, kteří jsou vedeni v evidenci úřadu práce déle než 6 měsíců;

Z hlediska nástrojů APZ (z celkového rozpočtu na realizaci APZ pro rok 2007) bylo úřadům práce doporučeno vynaložit:

- 20 % na rekvalifikace, poradenské činnosti a pracovní rehabilitaci,
- 35 % na zřízení a vyhrazení společensky účelných pracovních míst,
- 25 % na vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací,
- 10 % na vytvoření a provoz chráněných pracovních míst a chráněných pracovních dílen,
- 10% - ostatní;

Mezi další priority patřilo posílení aktivní spolupráce se zaměstnavateli, preferování podpory vytváření chráněných pracovních míst zejména na volném trhu práce, využití prostředků ESF a tvorba regionálních cílených programů. Z výše uvedeného je patrné, že orientace aktivní politiky v daném roce minimálně částečně vycházela z priorit NRP. Jednotlivé Úřady práce ale při cílenosti APZ vycházejí také

---

⁸ Jednotlivé úřady práce si na základě celorepublikových cílů vytvářejí vlastní programy pro realizaci aktivní politiky zaměstnanosti na lokální úrovni, které kromě celonárodních priorit mohou lépe zahrnovat specifika jednotlivých regionů (MPSV 2008b).

z analýz trhu práce v jednotlivých okresech. V empirické části naší analýzy budeme moci sledovat, jak se toto zacílení projevilo na cílenosti aktivní politiky zaměstnanosti na jednotlivé výše definované skupiny a nástroje. K vyhodnocení cílenosti programů ze strany ministerstva viz MPSV (2008a:63-64).

Proces tvorby a realizace aktivní politiky zaměstnanosti je mimo roviny strategických záměrů a financí výrazně ukotven také v rovině tvorby a realizace konkrétních programů. Změny oproti předchozím obdobím mohou být proto patrné v rovině měnících se cílů a priorit opatření, kapacit programů, měnící se role a organizační kapacity jednotlivých aktérů a způsobu financování. Podle údajů MPSV (2008b) se výdaje na státní politiku zaměstnanosti v roce 2007 meziročně zvýšily o 7 % na celkových 5,67 miliardy korun (z toho SSZ 1,49 miliardy korun).⁹ V uvedeném roce mělo (jak uvidíme i v empirické části) výrazný vliv rostoucí zapojení prostředků z ESF, čemuž odpovídal určitý pokles výdajů na nástroje národní APZ. Proběhlo celkem více než 37 tisíc programů (respektive individuálních účastí nezaměstnaných v programech) podpořených ze sociálního fondu Evropské unie (tzv. ESF programy), což je o zhruba 10 tisíc více než v roce 2006. Za významnou slabinu využívání projektů z ESF je ale považována výrazně nižší pružnost těchto projektů oproti národní APZ. Projekty ESF totiž vyžadují složitý a dlouhodobý proces plánování (včetně odhadu projektové a organizační kapacity), schvalování a realizace a projekty proto mohou být realizovány v jiném kontextu, než byly plánovány. Důležitým trendem v politice zaměstnanosti je individualizace práce s klientem, jednou z možností jsou přitom tzv. individuální akční plány. V roce 2007 bylo uzavřeno 13 876 individuálních akčních plánů, což je ovšem asi o polovinu méně než v roce 2006.

Institucionálnímu kontextu fungování APZ se nevyhýbají ani problémy. V této souvislosti se někdy objevují námitky, že koncepce politiky zaměstnanosti je nevyjasněná, vážne průběžné financování programů a organizační kapacita některých úřadů práce je vzhledem k očekávaným funkcím, které by měly vykonávat, nízká (a dále se snižuje v případě výskytu závažnějších problémů na trhu práce). Nízká organizační kapacita úřadů práce a výrazný důraz na vnější zdroje fakticky omezuje tvorbu a zavádění některých inovací v rámci aktivní politiky zaměstnanosti z kapacitních důvodů. Deregulace realizace politik na regionální či lokální úroveň přináší výrazné výhody při tvorbě opatření „šitých na míru“, na druhé straně je někdy pocíťován nedostatek koncepce, metodického vedení a jednotných postupů v rámci celé republiky. Protože financování prostředků z ESF přináší pro realizaci politiky zaměstnanosti značnou kapacitu a někdy i kvalitu (např. možnost tvořit zvláštní programy pro regionálně nejvíce/specificky znevýhodněné osoby), existuje zde významná obava pokud jde o možnosti dalšího vývoje v případě ukončení jejich realizace.

4.1 Rozsah opatření aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2007 podle statistických údajů MPSV

Nyní se zaměříme podrobněji na celkový rozsah APZ realizované v roce 2007. Česká republika se již od počátku devadesátých let řadila mezi země s poměrně nízkým důrazem na aktivní politiku zaměstnanosti, čemuž odpovídal jak (v mezinárodním srovnání) nízký počet účastníků programů, tak také nízký podíl prostředků vynaložených na aktivní politiku zaměstnanosti. Od roku 2004 byla proto velkým přínosem možnost obohacení APZ o realizaci projektů (spolu)financovaných z prostředků ESF.

---

⁹ Další výdaje nezapočítávané do APZ tvořily příspěvky zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 procent osob se zdravotním postižením (2,18 miliardy korun).

4. Aktivní politika zaměstnanosti v České republice

Na základě údajů statistické ročenky 2007 (MPSV 2008b) bylo v roce 2007 realizováno více než 133 tisíc programů aktivní politiky zaměstnanosti/respektive se účastnilo programů 133 tisíc nezaměstnaných (viz tabulka č. 2). Z běžně užívaných nástrojů APZ (bez IAP) byly v roce 2007 tradičně nejvíce zastoupeny rekvalifikace (53 846 osob, což je 40,3 % umístěných osob), dále společensky účelná pracovní místa (16 706 = 12,5 %) a veřejně prospěšné práce (12 374 = 9,2 %). Velmi významnou roli svým rozsahem hrají projekty ESF, které tvořily 28,2 % realizované APZ. Celkový rozsah APZ ve vztahu k rozsahu pohybu/obratu nezaměstnaných je obtížné stanovit, neboť neznáme celkový obrat nezaměstnaných v registru v průběhu roku 2007. Protože ale víme, že počet nově hlášených uchazečů byl (v roce 2007) 558,5 tisíce osob a počet vyřazených byl 652,2 tisíce osob (MPSV 2008b), lze orientačně odhadnout rozsah realizované APZ na cca šestinu nezaměstnaných, kteří se objevili v registru APZ v daném roce.¹⁰ Z tabulky č. 2 vyplývá, že v letech 2006 a 2007 oproti dřívějšímu období výrazně vzrostl celkový počet účastníků programů APZ, přičemž projekty realizované v rámci ESF tvořily velmi významnou část. V roce 2008 se naopak počet účastníků opatření APZ snížil na krátkodobé minimum, zatímco nezaměstnanost začala koncem roku prudce narůstat.

Tabulka č. 2 **Rozsah programů aktivní politiky zaměstnanosti v České republice.**

	2004	2005	2006	2007	2008
počet nezaměstnaných na konci roku	541 700	510 416	448 545	354 878	352 250
počet účastníků programů APZ					
veřejně prospěšné práce	18 246	16 846	18 011	12 374	7 708
společensky účelná pracovní místa	25 010	25 129	25 417	16 706	9 987
opatření pro získání praxe absolventů	7 170	28	2	-	-
chráněné dílny a pracoviště - vytvoření	1 638	1 592	1 606	1 284	974
chráněné d. a prac. - podpora provozu	9 806	7 914	9 608	8 235	9 349
podpora nového startu (překlenov. přís.)	-	1 051	1 234	898	691
podpora přijímání nových zaměstnanců	-	310	193	156	95
podpora dojíždění	-	3 609	2 085	1 350	999
rekvalifikace	44 089	41 318	53 504	53 846	36 451
lokální programy	-	-	2 323	868	43
programy ESF	-	-	27 227	37 655	16 584
celkem účastníků APZ (N = Σ APZ)	105 959	97 797	141 210	133 372	82 838
výdaje v tisících Kč	3 937 882	4 027 853	5 300 675	5 673 321	-

Zdroj: portal.mpsv.cz, Statistická ročenka trhu práce v České republice 2007 (MPSV2008b) a 2008 (MPSV 2009). Data před rokem 2007 přebíráme podle Kulhavý, Sirovátka (2008a).

¹⁰ Je otázkou, jaký rozsah programů je optimální, neboť zde může působit více různých hledisek a programy také plní více různých funkcí (tvorba a subvence pracovních míst, zvyšování lidského kapitálu nezaměstnaných).

5. Metodologické poznámky k realizaci výzkumu

V této studii se zabýváme analýzou struktury, cílenosti a vybraných efektů opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Vzhledem k povaze výzkumného problému a dostupných dat využíváme především kontingenční tabulky pro deskriptivní část analýzy a logistické regresní analýzy pro prezentované modely. Tato výzkumná studie tematicky, využitými daty i částečně metodologicky navazuje na předchozí práce pracovníků VÚPSV (zvláště Kulhavý, Sirovátka 2007, Kulhavý, Sirovátka 2008a, b). V naší analýze pracujeme s výběrovým souborem 635 831 osob, které byly v evidenci nebo se účastnily programu APZ v průběhu roku 2007.¹¹ V metodologické části se proto zaměřujeme kromě diskuze vymezení a konstrukce jednotlivých částí analýzy také otázkou srovnatelnosti našich výsledků s analýzami provedenými v předchozích letech.

5.1 Cílenost, kvalita, struktura a efekty opatření aktivní politiky zaměstnanosti

Při tvorbě designu výzkumu jsme postupovali tak, aby prezentované ukazatele co nejvíce odpovídaly ukazatelům využitým v analýze v minulém roce, což by mělo umožnit alespoň rámcové srovnání meziročního vývoje. Na základě výše diskutovaných cílů analýzy sledujeme:

- rozsah a strukturu realizované APZ,
- cílenost programů na jednotlivé rizikové skupiny,
- efekty na odchod z evidence,
- souvislosti efektů programů s charakteristikami účastníků.

V dalším textu se zaměříme na podrobnější rozbor některých sledovaných charakteristik programů. Do naší analýzy cílenosti, struktury a kvality opatření jsme zahrnuli všechny účastníky programů realizovaných mezi 1.1.2007 a 31.12.2007. Naše analýza cílenosti je založena na několika různých principech. Na základě předchozí analýzy Kulhavého a Sirovátky (2008a) je dobře patrné, že různé programy (typy programů) jsou různým způsobem cíleny k jednotlivým osobám. Námi sledovaná cílenost opatření je faktickým důsledkem procesů selekce či přiřazování nezaměstnaných do jednotlivých opatření APZ. Prvním krokem je proto úvaha 1) kolik a jakých nezaměstnaných by se mělo aktivní politiky zaměstnanosti optimálně účastnit (komu APZ - ano) a 2) jakých typů opatření by se tito lidé měli účastnit (komu APZ - jaká). Při analýze cílenosti opatření přijímáme různá očekávání (hlediska) týkající se toho, jakým způsobem by programy měly být cíleny k jednotlivým nezaměstnaným.

A) Ke všem nezaměstnaným stejně, podle struktury zaměstnanosti nebo naopak nahodile (jejich výběr do programů je tedy náhodný, kopíruje strukturu

---

¹¹ Přes zlepšenou kvalitu systému OKpráce a evidence úřadu práce nelze předpokládat, že by data obsahovala všechny účastníky a všechny údaje o nich (část údajů může být také vyplněna nepřesně či nejednotně - viz část 6 této studie). Podíl chybějících/nepřesných údajů je ovšem obtížné odhadovat.

nezaměstnanosti, případně je i nahodilý (nezaměstnaní jsou např. do programů přiřazováni ad hoc). Tento typ samozřejmě v praxi nepředpokládáme.

- B) Jsou cíleny na ty osoby, u nichž **je vyšší riziko vzniku či trvání dlouhodobé nezaměstnanosti** (tj. na ty nejvíce rizikové).
- C) Dochází k výběru těch, kteří mají **po absolvování programu největší šanci** na základě absolvování tohoto programu na pracovní uplatnění (tzv. creaming efekt).
- D) Dochází k vývěru určité kategorie s cílem **zlepšit její postavení na trhu práce relativně k dalším kategoriím** (např. absolventi a starší pracovníci). Důvodem může být jak rozsah, tak závažnost problému dané skupiny nebo naopak negativní selekční mechanismy (záměrně nízká podpora určitých skupin).¹²
- E) Dochází k záměrnému výběru určitých nezaměstnaných do specifických nástrojů APZ na základě **posouzení vhodnosti nezaměstnaného pro daný typ programu**.
- F) Výběr účastníků do programu je založen na **jejich motivaci k účasti v programu**¹³ nebo působí jiné faktory přiřazení (ne/sympatie, potřeba nezaměstnaného někam udat).

Na základě poznatků prezentovaných v teoretické části této studie (kapitola 2.3) můžeme usuzovat, jaké mechanismy přiřazování lze očekávat z hlediska deklarovaných cílů výběru aktivní politiky zaměstnanosti. Slabinou tohoto přístupu je ale jednoznačně to, že o mechanismech tvorby cílenosti usuzujeme až na základě výsledků cílenosti (tedy jací lidé jsou účastníky programů). Naše zjištění by proto bylo vhodné do budoucna prohloubit rozhovory s pracovníky odpovědnými za výběr účastníků do programů aktivní politiky. Vnímáme přitom, že rozhodování o umístění účastníků do jednotlivých programů je jak individuální, tak také kolektivní (na základě rozhodnutí ustavené komise ÚP).

V další části naší studie se zaměřujeme na analýzu efektů (přínosů) programů. V teoretické rovině můžeme očekávat několik skupin přímých a nepřímých efektů:

- A) Efekty na odchod z evidence **po/v důsledku absolvování programu**. Zde můžeme sledovat postavení účastníků programu ve více časových obdobích po absolvování programu (např. 30 dnů, 60 dnů, 120 dnů). V každém z těchto období především sledujeme, zda nezaměstnaný opustil evidenci úřadu práce, případně zda se do ní opět vrátil.
- B) Efekty na **znalosti a dovednosti respondentů**.
- C) **Statusové a socializační efekty a efekty na motivaci účastníků** (Horáková 2003, Hora 2008)
- D) Efekty **ekonomického přínosu pro účastníky** (např. zvýšení podpory při rekvalifikaci nebo pokud samo opatření APZ zahrnuje zaměstnání účastníka).
- E) **Nepřímé negativní efekty** popsané v makroekonomické teorii - lock-in, mrtvá váha (viz např. Kulhavý, Sirovátka 2008a, b).

---

¹² Kulhavý, Sirovátka (2008a) např. ukazují malou cílenost některých nástrojů APZ ke starším pracovníkům.

¹³ Tato podmínka je od 1.1.2009 změněna tím, že odmítnutí rekvalifikace po uplynutí 5 měsíců registrace nezaměstnaného může být považováno za důvod pro vyřazení z registru.

V našem výzkumu budeme sledovat pouze první skupinu výše uvedených efektů. Tyto efekty budeme sledovat např. u IAP a rekvalifikačních programů. Kromě primárně sledovaného samotného hlediska setrvání v evidenci u absolventů programu (rozsah změny) se jeví jako významné kvaziexperimentálně porovnat postavení účastníků programu s osobami, které se programu nezúčastnily.

Významnou změnu oproti dřívějším pracím jsme provedli při definování časového období pro analýzu efektů programu. Zatímco v předchozí analýze Kulhavého a Sirovátky (2008a) byli z hledisek struktury a cílenosti opatření sledování nezaměstnaní v jednom časovém bodě (konkrétně nezaměstnaní, kteří byli v evidenci dne 1.1.2006), v naší analýze sledujeme nezaměstnané jako kohortu. Konkrétně sledujeme všechny nezaměstnané, kteří byli nezaměstnaní v roce 2007 alespoň jeden den v tomto roce nebo kteří ukončili alespoň jeden program APZ v roce 2007. Tím sledujeme naplnění obecného předpokladu/principu, že všichni posuzovaní nezaměstnaní (a to i v kontrolní skupině) měli teoretickou šanci stát se účastníky programů APZ zahájených v roce 2007. Naše data z důvodu potřeby sledování efektů jednotlivých opatření zahrnují údaje o evidenci nezaměstnaných od 1.1.2007 do 30.6.2008 (období roku 2008 využíváme jen ke sledování efektů).

Při použití opatření, jež mění celkově rámce trhů práce, se ukazuje stále obtížnější porovnání účastníků a neúčastníků opatření jako základ k zachycení efektů. Kontrolní skupinu nelze totiž od vlivů změn v celkovém přístupu politiky odizolovat (mohou často v nejbližší době očekávat podobná opatření jako aktuální účastníci). Rovněž efekt sociální interakce („social interaction effect“) mění chování a redukuje nezaměstnanost rovněž u neúčastníků (tzv. efekt sousedství, efekt sociálních sítí, vnější formování habitu, viditelný např. i na „etnické enklávě“ atd.). Neúčastníci totiž sledují, jak se mění celkové tržní i sociální a institucionální prostředí včetně očekávaných intervencí, jaké chování je očekáváno a jaké vede k úspěchu - a často tyto signály následují. Dokonce někteří autoři (Bloom a Michalodopoulos 2001) hovoří o „komunitně sdílených názorech“ o sociální politice.

V našem výzkum jsou dva základní problémy související s konstrukcí kontrolní skupiny. Ačkoli jsou nezaměstnaní v kontrolní skupině sledováni od prvního dne evidence, jsme zároveň omezeni rokem 2007, a proto u části respondentů nedohlédíme trvání nezaměstnanosti v předchozím období. Za druhé připouštíme, aby součástí kontrolní skupiny byli také nezaměstnaní, kteří v roce 2007 po předchozí evidenci nastoupili do programu APZ, v němž setrvali do konce sledovaného období (mizí z evidence). Oba dva uvedené problémy pravděpodobně snižují podíl osob v evidenci v kontrolní skupině, a tím mohou částečně snižovat také skutečný rozdíl oproti účastníkům programu. V neprospěch účastníků APZ by naopak mohl být započítán efekt „uzamčení“ (fakticky nesledujeme stejné situace).

5.2 Hodnocení APZ a role kontrolních proměnných

V neposlední řadě je významné stejně jako v předchozí analýze pokusit se identifikovat charakteristiky respondentů a strukturální výhody či omezení, které mohou intervenovat do úspěšnosti či neúspěšnosti účastníků programu. Jinými slovy zajímáme se o takové okolnosti, které mohou zásadně ovlivnit šanci pracovníků na pracovní uplatnění bez ohledu na kvalitu sledovaných programů (viz také Kulhavý, Sirovátka 2008a). Mezi takové proměnné můžeme jednoznačně zařadit např. věk, zdravotní stav, ale také celkovou délku evidence nezaměstnaného na úřadu práce a další okolnosti. Sledování vlivu těchto proměnných se budeme věnovat v závěru práce.

5.3 Kritické poznámky k realizaci výzkumu a k omezení platnosti výsledků

- 1) První připomínka směřuje k vymezení jednotlivých programů, neboť role realizace programů ESF v kontextu České republiky zůstává nevyjasněná. Je zřejmé, že některé projekty ESF mohou být využívány jako opatření, která suplují opatření dříve realizovaná v rámci národní politiky zaměstnanosti. V takovém případě je ovšem nejasné, jakým způsobem se tyto programy odlišují od tradičního pojetí APZ (víme, že diverzita programů realizovaných v rámci ESF je výrazná). Bereme ovšem v úvahu, že průběh jejich realizace může být částečně odlišný na základě poněkud jiných institucionálních podmínek pro realizaci projektů. Obdobně nejasná je i role individuálních akčních plánů v jednotlivých regionech.
- 2) Druhá připomínka směřuje ke sledování kvality realizovaných opatření, protože naše data obsahují jen minimum informací týkajících se vlastní realizace těchto programů (co je jejich obsahem a jak jsou hodnoceny účastníky). Chybí nám také adekvátní definice kvality realizovaných opatření. Podle výpovědi některých pracovníků úřadu práce se ale kvalita jednotlivých opatření projevuje automaticky v uplatnění účastníků na trhu práce (instrumentální logikou: absolventi dobrých programů se uplatňují).
- 3) Výsledky mohou být částečně ovlivněny designem naší analýzy. Obdobná analýza jakou provádíme v této publikaci (jakákoli je zde snaha autorů o více komplexní přístup - např. snaha o kontrolu dalších vlivů), nikdy nemůže být úplným odrazem skutečného přínosu sledovaných opatření, neboť data nejsou dokonalým odrazem sociální reality a mnoho aspektů zde zůstává skrytých, protože je nelze měřit¹⁴ nebo by jejich měření mohlo být sporné či by mělo jen malý efekt pro vlastní analýzu. Mezi skutečnosti, které tato analýza nepostihuje patří především některé v teorii popsané tzv. nepřímé efekty APZ (např. lock-in, substituce, vytlačení a mrtvá váha).
- 4) Stejně jako u ostatních hodnocení nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti je naše analýza omezená v kontextu reality času a prostoru. Faktický přínos je proto v dlouhodobém sledování vlivu jednotlivých opatření v konkrétním kontextu (zde národní úroveň APZ v ČR).

---

¹⁴ Jak při jednom rozhovoru upozornil prof. Libor Musil, efekty sociální politiky nespočívají pouze v tom, co se díky opatřením sociální politiky nastane, ale také v tom, čemu se díky těmto opatřením podaří zabránit (a co tedy vůbec nenastane).

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

V této úvodní (převážně deskriptivní) části analýzy se nejprve budeme věnovat rozsahu realizovaných programů, jejich zaměření, délce a vynaloženým finančním prostředkům a poté budeme sledovat strukturu účastníků jednotlivých programů a cílenost na jednotlivé skupiny.

6.1 Rozsah realizovaných programů v datech OKpráce

V roce 2007 podle dat OKpráce nastoupilo do programů APZ 74,7 tisíce účastníků, kteří se celkově nově účastnili více než 96 tisíc programů. Rozhodujícím kritériem pro zařazení programu do analýzy je rok nástupu účastníka do programu (odvozený z data skutečného nástupu). Programy započaté před 1.1.2007 a trvající po určité období roku 2007 nebereme v potaz. V analýze nezohledňujeme okolnost návaznosti více programů, ale započítáváme je samostatně jako počty účastníků jednotlivých programů (účasti). Oproti původní klasifikaci jsme sloučili některé původně samostatné typy programů do širších kategorií. Rozsah realizované APZ je pak v následující analýze struktury a cílenosti uměle zmenšen tam, kde se nezaměstnaní účastní opakovaně stejných typů programů (tato situace je ale velmi výjimečná) a tam kde se účastní více obdobných programů ve stejné kategorii (např. pokud by se v roce 2007 účastnili několika typů SÚPM byli by započítáni pouze jednou).

6.2 Struktura účastníků nových programů a cílenost na jednotlivé skupiny

V další části textu se budeme věnovat struktuře jednotlivých programů APZ (započatých v roce 2007) z hlediska účastníků a jejich cílenosti na jednotlivé skupiny. Při sledování struktury „se izolovaně díváme na profil účastníků všech programů APZ bez ohledu na velikost těchto skupin na trhu práce“ (Kulhavý, Sirovátka 2007), což nám umožňuje jednoduché nahlédnutí do zaměření jednotlivých programů. Při analýze cílenosti naopak bereme zastoupení jednotlivých skupin na trhu práce v úvahu, tj. srovnáváme strukturu účastníků programů APZ k počtu nezaměstnaných v dané kategorii. Pro analýzu využijeme následující rozlišující znaky:

- **pohlaví** (muž, žena),
- **vzdělání** (základní, vyučen/a, s maturitou, vysokoškolské),
- **věk ve sledovaném roce** (do 18 let vč., 19-24 let, 25-34 let, 35-49 let, 50 a více let),
- **zdravotní stav** (dobrý, zdravotní omezení, změněná pracovní schopnost, ČID a ID),
- **opakovaná nezaměstnanost** (pouze sledovaná evidence, počet předchozích evidencí),
- **celková délka evidence před začátkem programu APZ** (jen pro strukturu).

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

V tabulce č. 3 uvádíme základní rozdělení pěti nejvýznamnějších znaků mezi nezaměstnanými. Tito nezaměstnaní představují základní soubor, ze kterého mohli být vybíráni účastníci APZ, a uvedené hodnoty proto mohou sloužit pro srovnání s analýzami struktury a cílenosti v této kapitole. Ve třetím sloupci uvádíme strukturu podle stejných znaků u těch, kdo skončili program APZ v roce 2007 a ve čtvrtém sloupci jsou účastníci kontrolní skupiny (viz část týkající se efektů). Je zřejmé že a) obě kategorie účastníků APZ a b) kontrolní skupina se všemi nezaměstnanými jsou si z hlediska struktury dosti podobné. Oproti tomu mezi účastníky APZ a kontrolní skupinou nacházíme rozdíly (v kontrolní skupině je více mužů a starších lidí a méně osob se středoškolským vzděláním).

Tabulka č. 3 **Struktura nezaměstnaných a účastníků APZ v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	celkem	noví účastníci programů 2007	účastníci programů skončených v roce 2007	kontrolní skupina
ženy	51,4	58,5	58,1	50,4
muži	48,6	41,5	41,9	49,6
VZDĚLÁNÍ (v %)				
základní	24,6	19,8	18,4	25,6
vyučen/a	43,2	41,6	42,2	43,3
střední (maturita)	26,3	34,0	34,7	25,1
VŠ	5,8	4,6	4,8	6,0
VĚKOVÉ SKUPINY (v %)				
do 18 let	2,4	1,4	1,0	2,6
19-24 let	18,7	18,9	20,0	18,5
25-34 let	25,6	24,7	25,2	25,6
35-49 let	27,9	32,7	31,6	27,3
nad 50 let	25,5	22,3	22,3	26,0
ZDRAVOTNÍ STAV (v %)				
dobry	75,2	74,6	75,8	75,1
zdravotní omezení	11,2	12,1	11,3	11,3
ZPS	1,8	2,9	2,9	1,7
CID plus ID	11,7	10,4	10,0	12,0
OPAKOVANÁ NEZAMĚSTNANOST (v %)				
sledovaná evidence	35,2	27,6	28,2	36,3
1 předchozí evidence	22,0	22,1	22,7	21,9
2 předchozí evidence	15,0	16,6	16,6	14,7
3 předchozí evidence	9,8	11,3	11,2	9,6
4 předchozí evidence	6,4	7,5	7,3	6,2
5+ předchozích evidencí	11,6	14,8	14,1	11,3

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Prezentované poznatky (viz níže tabulka č. 4 a tabulka č. 5) i přes částečně odlišný metodický postup v mnoha ohledech odpovídají výsledkům předchozí analýzy Kulhavého a Sirovátky (2008a, viz ibid tabulka č. 4 až tabulka č. 13). Z tabulek zachycujících strukturu účastníků programů a cílenosti na jednotlivé skupiny je patrné, že APZ je více směřována k ženám, zvláště to platí o rekvalifikacích a projektech ESF. Muži se více účastní veřejně prospěšných prací. Nejčastější skupinou účastníků

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

---

programů z hlediska vzdělání jsou osoby vyučené. Rekvalifikace, SÚPM a projekty ESF jsou více cíleny na osoby se středoškolským vzděláním. Nízké je (s výjimkou VPP) zapojení osob se základním vzděláním. Z hlediska věku je patrná snaha směřovat SÚPM a IAP více k mladším nezaměstnaným, naopak rekvalifikace a projekty ESF jsou více cíleny na osoby ve věku 35-49 let. Patrná je střední či nižší podpora osob nad 50 let (opět výjimkou jsou VPP, chráněné dílny a pracoviště a částečně SÚPM). Z hlediska zdravotního stavu jsou jednoznačně nejvíce podporovanou kategorií lidé se ZPS, tedy zřejmě se středním rozsahem zdravotních problémů (jejich zdravotní handicapy pro pracovní uplatnění se mohou jevit jako překonatelné a mohou být také motivovanější). Bereme-li v úvahu počet předchozích evidencí, pak větší část programů je v tomto ohledu téměř neutrálních. Výjimkami jsou v tomto ohledu VPP (silně směřovány k opakovaně nezaměstnaným), rekvalifikace a projekty ESF (více směřovány k osobám ve 3.-4. evidenci na úřadech práce). Z hlediska celkové délky evidencí před zařazením uchazeče do prvního programu APZ v daném roce¹⁵ jsou programy směřovány převážně k nezaměstnaným s minimálně půlroční (více roční a delší) celkovou evidencí na úřadu práce (výjimkou jsou v tomto ohledu IAP).

Z těchto poznatků je patrné, že účastníci programů APZ nejsou vybírání náhodně nebo univerzalisticky, ale jejich výběr je podmíněn určitými mechanismy selekce, ve kterých je uplatňována racionalistická logika (ve výsledcích jsou patrné stopy kompetenčního modelu). Je zřejmé, že v situaci, kdy je celkový rozsah APZ spíše nízký, jsou uvedené mechanismy selekce vedeny záměrem řešit situaci uvedených osob co nejefektivněji. Efektivita výběru ovšem většinou nemá jasná, univerzálně stanovená kritéria a dosti se liší u členů jednotlivých skupin na trhu práce. Z tohoto důvodu jsou v některých případech upřednostňováni mladší nezaměstnaní (vysoká perspektiva, ale menší životní přehled/orientace a chybějící specifické kompetence), ženy (ztráta dovedností při dlouhodobém odchodu z trhu práce) či naopak opakovaně nezaměstnaní (velmi nízké kompetence a nízká šance na uplatnění na otevřeném trhu práce vede ke snaze o jakékoli uplatnění). Jako relativně znevýhodněná v přístupu k opatřením APZ se jeví kategorie osob na 50 let, jedná se přitom o kategorii, která bude i v budoucnu (se změnou demografické struktury trhu práce) vyžadovat významnou podporu.

---

¹⁵ Do ukazatele je zahrnuta veškerá evidence (počet dnů) uchazeče v registru úřadu práce před 1.1.2007 a počet dnů od počátku první evidence v roce 2007 do startu prvního programu APZ v roce 2007. Takto konstruovaný ukazatel je pouze orientační (nezahrnuje případné opakované změny evidencí v roce 2007). Zároveň není možné stanovit kontrolní skupinu pro neúčastnily APZ, a proto tento ukazatel využíváme pouze pro strukturu účastníků a nikoli pro cílenost.

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

Tabulka č. 4 **Struktura nových účastníků realizovaných programů v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD P	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	62,6	38,7	57,5	62,1	49,9	54,4	65,8	58,5
muži	37,4	61,3	42,5	37,9	50,1	45,6	34,2	41,5
celkem N (= 100 %)	39 130	7 154	11 188	581	1 831	7 459	28 210	74 701
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD P	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	15,1	41,8	13,2	28,9	5,4	21,8	19,6	19,8
vyučen/a	40,2	47,8	42,6	52,5	43,7	40,3	38,7	41,6
střední (maturita)	39,3	9,6	39,2	17,6	42,4	34,0	36,5	34,0
VŠ	5,4	0,8	5,0	1,0	8,4	3,9	5,2	4,6
celkem N (= 100 %)	39 130	7 154	11 188	581	1 831	7 459	28 210	74 701
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD P	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	1,0	0,5	1,4	0,0	0,5	4,6	1,1	1,4
19-24 let	15,0	7,2	33,3	2,4	19,0	41,6	13,5	18,9
25-34 let	27,6	17,6	20,3	16,5	34,5	20,1	26,2	24,7
35-49 let	36,4	34,6	21,2	37,9	36,0	20,5	36,9	32,7
nad 50 let	20	40,1	23,9	43,2	9,9	13,3	22,3	22,3
celkem N (= 100 %)	39 113	7 151	11 176	581	1 831	7 458	28 201	74 662
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD P	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
Dobrý	76,0	70,1	78,1	3,1	87,4	82,0	70,6	74,6
zdravotní omezení	12,5	12,0	8,3	2,2	7,6	10,3	14,5	12,1
ZPS	2,7	2,9	3,0	23,7	1,6	1,8	3,3	2,9
CID plus ID	8,8	15,0	10,6	70,9	3,4	5,8	11,5	10,4
celkem N (= 100 %)	38 729	7 129	11 023	578	1 808	7 413	27 960	73 987
PŘED. EVID. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD P	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
0-180 dnů	22,9	7,2	28,8	15,2	23,8	40,5	19,2	22,6
181-360 dnů	14,9	8,4	15,6	11,4	18,8	14,3	12,8	13,7
361-720 dnů	20,0	17,2	20,1	19,2	23,2	16,7	18,2	19,0
721+ dnů	42,2	67,2	35,5	54,2	34,2	28,5	49,7	44,8
celkem N (= 100 %)	39 128	7 139	11 105	572	1 831	7 459	28 175	74 537
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD P	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	27,9	8,3	37,5	20	31,9	36,2	26,1	27,6
1 předchozí evidence	23,5	12,8	23,5	24,3	25,4	22,0	23,3	22,1
2 předchozí evidence	17,3	14,7	14,8	18,9	16,5	15,7	17,4	16,6
3 předchozí evidence	11,3	14,2	9,5	13,4	10,2	9,8	12,1	11,3
4 předchozí evidence	7,4	11,6	5,7	6,9	6,9	6,1	7,6	7,5
5+ předchozích evidencí	12,7	38,4	9,0	16,5	9,1	10,2	13,6	14,8
celkem N (= 100 %)	39 113	7 151	11 176	581	1 831	7 458	28 201	74 662

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Pozn.: Nesouhlasící počty účastníků jednotlivých programů jsou ovlivněny chybějícími údaji (např. o zdravotním stavu), kdy případy s chybějícími údaji nebyly do analýzy zahrnuty).

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

Tabulka č. 5 **Zastoupení skupin nových účastníků v programech v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	7,5	0,8	2,0	0,1	0,3	1,2	5,7	13,4
muži	4,7	1,4	1,5	0,1	0,3	1,1	3,1	10,0
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,7
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	3,8	1,9	0,9	0,1	0,1	1,0	3,5	9,4
vyučen/a	5,7	1,2	1,7	0,1	0,3	1,1	4,0	11,3
střední (maturita)	9,2	0,4	2,6	0,1	0,5	1,5	6,2	15,2
VŠ	5,7	0,1	1,5	0,0	0,4	0,8	4,0	9,3
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,8
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	2,6	0,2	1,0	0,0	0,1	2,3	2,1	6,9
19-24 let	4,9	0,4	3,1	0,0	0,3	2,6	3,2	11,9
25-34 let	6,6	0,8	1,4	0,1	0,4	0,9	4,5	11,4
35-49 let	8,0	1,4	1,3	0,1	0,4	0,9	5,9	13,8
nad 50 let	4,8	1,8	1,6	0,2	0,1	0,6	3,9	10,3
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,7
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	6,2	1,1	1,8	0,0	0,3	1,3	4,2	11,7
zdravotní omezení	6,9	1,2	1,3	0,0	0,2	1,1	5,8	12,7
ZPS	9,0	1,8	2,8	1,2	0,3	1,2	8,1	18,7
CID plus ID	4,7	1,5	1,6	0,6	0,1	0,6	4,4	10,5
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,5	11,8
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	4,9	0,3	1,9	0,1	0,3	1,2	3,3	9,2
1 předchozí evidence	6,6	0,7	1,9	0,1	0,3	1,2	4,7	11,8
2 předchozí evidence	7,1	1,1	1,7	0,1	0,3	1,2	5,2	13,0
3 předchozí evidence	7,1	1,6	1,7	0,1	0,3	1,2	5,4	13,5
4 předchozí evidence	7,1	2,0	1,6	0,1	0,3	1,1	5,3	13,8
5+ předchozích eviden.	6,7	3,7	1,4	0,1	0,2	1,0	5,2	15,0
celkem %	6,2	1,1	1,8	0,1	0,3	1,2	4,4	11,7

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

V dalším kroku vyžijeme pro sledování vlivu charakteristik respondentů na cílenost opatření binární (účastník/neúčastník) logistickou regresi pro jednotlivé programy a pro APZ jako celek (tabulka č. 6). Cílem této analýzy je mj. vzájemná kontrola významu jednotlivých znaků. Do regresních modelů pro jednotlivé typy APZ vstoupily proměnné již dříve sledované při hodnocení struktury a cílenosti a model jsme dále doplnili o několik dalších proměnných zahrnujících příslušnost k vybraným rizikovým skupinám z hlediska uplatnění na trhu práce¹⁶ a o sledování kraje, ve kterém byl nástroj APZ realizován. Jako referenční kategorie byla vždy zvolena první

¹⁶ Nezahrnovali jsme takové rizikové skupiny (kategorie zvláštní péče), které jednoznačně souvisejí s některou s výše sledovaných proměnných (např. nebyli znovu zahrnuti účastníci nad 50 let a osoby se zdravotním postižením).

kategorie sledované proměnné.¹⁷ Celkově lze konstatovat, že sledované znaky jsou relevantními indikátory pro vysvětlení účasti nezaměstnaných v programech, ale celková explanační síla uvedených modelů je poměrně nízká (viz poslední řádky tabulky č. 6).

Analýza s využitím logistické regrese potvrdila a zpřesnila výše prezentované výsledky z hlediska pohlaví, vzdělání, věkových skupin, zdravotního stavu a počtu evidencí. Významná část opatření APZ je (nejen z důvodu cílenosti, ale také struktury nezaměstnaných) směřována k ženám. Výjimkou jsou v tomto ohledu veřejně prospěšné práce a podpora samostatné výdělečné činnosti. Z hlediska vzdělání z programů APZ nejvíce profitují středoškoláci, u osob se zdravotními problémy můžeme sledovat dvě relativně nezávislé skupiny: nezaměstnaní s méně závažnými problémy jsou více zařazováni do programů, které mohou v důsledku vést k uplatnění na otevřeném trhu práce, zatímco osoby se závažnějšími zdravotními problémy jsou nejvíce zařazeny v programech chráněných dílen a pracovišť.

Zároveň platí, že APZ je více směřována k osobám s opakovanou evidencí na ÚP, nejvíce je tento trend patrný u VPP, ale platí i u ostatních programů. Z osob zařazených ve sledovaných rizikových skupinách je APZ více směřována k osobám v kategorii „pečující o děti do 15 let“ (převážně se jedná o ženy). Také skupina „azylanti“ se více účastní některých programů APZ. U čtyř skupin nacházíme relativně menší podporu v rámci opatření APZ, jsou to absolventi, osoby vyžadující zvláštní pomoc, osoby se základním vzděláním a osoby nad 50 let. Zatímco v případě absolventů je (také dle vyjádření některých pracovníků ÚP a dle MPSV 2008b) tato skutečnost způsobena malým rozsahem problémů této cílové skupiny,¹⁸ u ostatních tří kategorií je patrné, že APZ není směřována k lidem s nejzávažnějšími problémy. Tuto skutečnost lze (byť s přihlédnutím k různým možným příčinám stavu) vnímat jako formu institucionálního selhání cílenosti programů APZ.

Pro zajímavost jsme do analýzy zahrnuli cílenost programů do jednotlivých regionů, přičemž jako referenční region jsme zvolili Prahu, kde očekáváme menší problémy než v ostatních regionech. V prvním sloupci je pro orientaci v závorkách uveden také rozsah nezaměstnanosti v jednotlivých regionech ve srovnání s Prahou (podle dat OKpráce). Z analýzy vyplývá, že APZ je skutečně svým rozsahem výrazně vázána ke strukturálním problémům a velikosti jednotlivých regionů (program chráněné dílny a pracoviště je jediným typem programu, kde se od sebe regiony neodlišují). Z hlediska realizace APZ jsou proto dobře patrné tzv. „silné“ regiony: Vysočina, Ústecký a Moravskoslezský kraj. Jednotlivé regiony se výrazně odlišují také počtem realizovaných programů ESF a opět je na čele sledovaných regionů kraj Vysočina. Celkově nízká je realizace APZ naopak v libereckém regionu. Uvedené údaje nicméně mohou přece jen poněkud zkreslovat, neboť obdobné počty nezaměstnaných v jednotlivých regionech mohou být spojeny s výrazně rozdílnou úrovní kompetencí těchto nezaměstnaných (to může být i případ referenční Prahy).

APZ dosáhla v roce 2007 svým rozsahem dosavadního vrcholu v období od roku 1990. Pozitivním rysem APZ je také, že celkově je cílenost programů realizovaných v roce 2007 výrazně lepší než v analýzách provedených obdobným postupem v předchozích letech pro období realizace APZ 2003-2006. Programy se daří více cílit na osoby se střední úrovní očekávaných či reálných problémů a handicapů. Poněkud stranou zůstávají osoby se závažnými problémy.

---

¹⁷ Výjimku tvoří proměnná věkové skupiny, kde není první kategorie „do 18 let“ pro svou atypičnost jako referenční kategorie vhodná a jako referenční kategorie byla proto zvolena kategorie následující (19-24 let).

¹⁸ Vysvětlení spočívá především v nízkém podílu osob nově přicházejících na trh práce, v lepších dovednostech (kompetencích) mladých uchazečů o zaměstnání a v jejich nebývalé flexibilitě.

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

Tabulka č. 6 **Logistická regrese vysvětlení vlivu znaků na cílenost programů APZ**

typ programu	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
sledované kategorie	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)
muži	POHLAVÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
ženy	1,452	0,645	1,339	1,561	0,835	1,181	1,660	1,311
základní	VZDĚLÁNÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
vyučen/a	1,594	0,689	1,862	1,289	3,803	n.s.	1,240	1,284
střední (maturita)	2,967	0,379	2,573	1,634	6,174	1,289	2,281	2,041
VŠ	2,119	0,172	1,862	n.s.	5,553	n.s.	1,850	1,483
19-24 let	VĚKOVÉ SKUPINY (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
do 18 let	n.s.	n.s.	0,551	n.s.	n.s.	1,190	1,156	0,932
25-34 let	1,088	0,828	0,438	n.s.	1,422	0,283	n.s.	0,721
35-49 let	1,364	1,540	0,413	n.s.	1,484	0,258	1,272	0,895
nad 50 let	n.s.	2,495	0,596	n.s.	0,562	0,224	n.s.	0,789
dobry	ZDRAVOTNÍ STAV (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
zdravotní omezení	1,230	0,752	0,848	5,359	0,730	1,091	1,544	1,158
ZPS	1,473	n.s.	1,828	281,145	n.s.	1,226	2,043	1,699
CID plus ID	0,877	0,880	n.s.	183,584	0,372	0,805	1,237	n.s.
Dočasná prac. neschop.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.
jen sledovaná evidence	POČET EVIDENCÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
1 předchozí evidence	1,210	2,271	1,196	1,586	n.s.	1,233	1,270	1,279
2 předchozí evidence	1,319	3,691	1,202	1,744	n.s.	1,450	1,418	1,460
3 předchozí evidence	1,354	5,226	1,265	1,864	n.s.	1,499	1,544	1,585
4 předchozí evidence	1,421	6,297	1,237	1,551	n.s.	1,537	1,565	1,683
5+ předchozích eviden.	1,482	10,566	1,187	2,189	0,759	1,608	1,714	2,011
RSK: absolventi	0,546	0,493	1,305	n.s.	0,585	n.s.	0,438	0,812
RSK: těhotné ženy	0,405	0,063	0,011	n.s.	n.s.	0,518	0,445	0,315
RSK: péče o děti	1,450	1,205	1,224	n.s.	1,181	1,412	1,535	1,490
RSK: zvláštní pomoc	0,666	0,579	0,497	n.s.	0,248	0,366	n.s.	0,662
RSK: azylant	2,091	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	4,837	2,378	2,024
Praha (45 416 nezaměst.)	REGION APZ (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
Středočeský (1,35)	1,554	10,137	8,231	n.s.	30,302	1,523	1,889	2,381
Jihočeský (0,77)	2,480	7,235	15,837	n.s.	129,459	1,444	2,157	3,398
Plzeňský (0,68)	1,989	4,978	11,314	n.s.	62,978	1,961	1,563	2,278
Karlovarský (0,49)	0,881	2,058	5,483	n.s.	15,317	0,345	0,672	n.s.
Ústecký (1,54)	2,761	14,012	13,751	n.s.	72,192	3,719	2,242	4,216
Liberecký (0,61)	0,571	n.s.	n.s.	n.s.	n.s.	0,205	0,493	0,566
Hradecký (0,66)	2,571	9,538	8,002	n.s.	40,623	0,626	1,474	2,873
Pardubický (0,67)	2,441	12,355	13,619	n.s.	90,383	6,365	1,847	3,187
Vysočina (0,66)	2,876	10,300	15,574	n.s.	134,180	15,610	2,427	4,744
Jihomoravský (1,72)	2,079	6,857	11,221	n.s.	108,703	n.s.	1,716	2,601
Olomoucký (0,91)	2,283	7,020	12,516	n.s.	120,169	5,445	1,454	3,049
Zlínský (0,81)	2,636	7,563	14,950	n.s.	85,449	6,237	0,510	3,200
Moravskoslezský (2,13)	2,767	6,982	15,135	n.s.	141,916	10,867	1,797	4,077
konstanta	0,010	0,001	0,001	0,000	0,000	0,004	0,009	0,024
(N)	625 611	625 611	625 611	625 611	625 611	625 611	625 611	625 611
-2 Log likelihood	275 692,781	68 025,813	104 878,143	6 456,243	22 891,459	71 026,570	216 732,069	431 828,619
Nagelkerke R2	0,063	0,134	0,058	0,302	0,077	0,124	0,060	0,069

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

6.3 Struktura a cílenost různých typů rekvalifikačních programů

Oproti minulým analýzám je tato studie více zaměřena na podrobnější sledování různých typů rekvalifikačních programů podle klasifikace OKpráce. Lze předpokládat, že v této části analýzy mohou být naše data zkreslena vzhledem k méně přesnému vyplnění části údajů týkajících se typu rekvalifikace. Presentované výsledky je proto třeba interpretovat s určitou obezřetností.¹⁹ Nejvíce z typů prezentovaných v datech jsou zastoupeny: zvyšování kvalifikace (klasické rekvalifikace) a profesní rekvalifikace pro dělnické profese a THP, významným rozsahem jsou také rekvalifikační kurzy v oblasti IT a příprava k podnikání. Zastoupení ostatních typů rekvalifikačních programů je nízké.

Tabulka č. 7 Rozsah typů rekvalifikačních programů s počátkem v roce 2007

	počet realizovaných programů	počet účastníků sledovaných programů	podíl programu (%) na celkovém počtu programů = 45 488 (sl. 1)
specifická rekvalifikace	16	16	0,0
nespecifická rekvalifikace	745	743	1,6
profesní rekvalifikace pro D	9 390	8 894	20,6
profesní rekvalifikace pro THP	6 024	5 851	13,2
obnovovací kurz	50	49	0,1
zaměst. rekvalifikace pro D	194	146	0,4
zaměst. rekvalifikace pro THP	15	11	0,0
rozšíření kvalifikace	21 294	18 881	46,8
jiná rekvalifikace	1 169	1 161	2,6
příprava k podnikání	2 070	1 919	4,6
spec. kurz pro OZP v PR	9	9	0,0
rekvalifikace v rámci ESF	9	9	0,0
kurz IT	4 503	4 146	9,9
celkem	45 488	41 803	100,0

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

V další části analýzy sledujeme strukturu a cílenost jednotlivých typů rekvalifikačních programů, abychom zachytili v rozsáhlé kategorii rekvalifikačních programů případné vnitřní variance. Do této analýzy jsme zařadili pouze ty programy, které mají dostatečné zastoupení pro smysluplnou interpretaci. Z analýzy struktury a cílenosti je patrné, že větší část rekvalifikačních programů je více cílena na ženy, osoby se středoškolským vzděláním, osoby ve věkové kategorii 35-49 let, osoby se ZPS a 2-4 předchozími evidencemi. Ve většině případů se tedy opět jedná o osoby se střední úrovní rizika (ani nejlepší ani nejhorší případy ve sledovaných kategoriích). Svou roli v tom může hrát ale také to, že někdy jsou kategorie nejvíce znevýhodněných

¹⁹ Mj. proto, že přibližně polovina typů rekvalifikačních programů podle uvedené klasifikace není v prezentovaných datech vůbec zastoupena (tedy se podle dat OKpráce jakoby nerealizovala), ale tato skutečnost např. u kategorie motivačních kurzů působí přinejmenším zvláštně. Obdobným případem je velmi nízký počet rekvalifikací realizovaných v rámci ESF, je tedy evidentní, že pravděpodobně byly zbylé rekvalifikace zařazeny do jiných kategorií. Problémem je tedy v tomto případě neúplné či nesprávné vyplnění příslušných dat úřady práce.

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

---

poměrně početné a intervence při omezeném rozsahu APZ tedy nemusí být jednoduchá. Některé programy jsou také výrazně cíleny (např. nespécifické rekvalifikace vůči mladším nezaměstnaným a osobám krátce v evidenci či profesní rekvalifikace pro dělnické profese vůči osobám se základním vzděláním). Celkově můžeme konstatovat, že mezi jednotlivými rekvalifikačními programy existují v cílenosti očekávané rozdíly, které odpovídají celkovému obrazu rekvalifikačních programů v předchozí části. V následujícím oddíle již budeme pracovat na analýze efektů jednotlivých typů programů.

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

Tabulka č. 8 **Struktura nových účastníků různých typů rekvalifikací v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	nespecifická rekvalifikace	profesní rekvalifikace pro D	profesní rekvalifikace pro THP	rozšíření kvalifikace	rekvalifikace jiná	příprava k podnikání	kurz IT
ženy	70,9	47,1	79,8	62,3	74,0	59,2	74,0
muži	29,1	52,9	20,2	37,7	26,0	40,8	26,0
celkem N (= 100 %)	743	8 894	5 851	18 881	1 161	1 919	4 146
VZDĚLÁNÍ (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
základní	7,5	28,5	4,2	13,4	12,4	8,5	12,9
vyučen/a	42,9	47,9	21,9	41,4	40,3	38,8	43,5
střední (maturita)	43,3	22,0	64,1	39,8	42,3	44,1	37,3
VŠ	6,2	1,6	9,8	5,4	5,0	8,6	6,2
celkem N (= 100 %)	743	8 894	5 851	18 881	1 161	1 919	4 146
VĚKOVÉ SK. (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
do 18 let	2,7	2,6	0,2	0,5	0,6	0,2	0,7
19-24 let	46,2	17,9	16,7	13,3	12,4	13,9	7,0
25-34 let	10,0	29,2	28,8	26,4	27,3	36,1	25,7
35-49 let	13,3	35,3	39,2	36,5	36,0	36,9	39,5
nad 50 let	27,9	15,0	15,1	23,2	23,6	12,9	27,1
celkem N (= 100 %)	743	8 887	5 849	18 876	1 160	1 918	4 145
ZDRAV. STAV (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
Dobrý	84,3	79,3	80,7	73,7	69,9	82,5	69,4
zdravotní omezení	8,3	12,8	10,0	12,7	10,8	10,3	17,2
ZPS	1,0	2,2	2,4	3,0	4,2	2,6	2,4
CID plus ID	6,5	5,7	6,8	10,5	15,2	4,6	11,0
celkem N (= 100 %)	726	8 807	5 768	18 700	1 148	1 898	4 126
PŘED. EVID. (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
0-180 dnů	59,1	20,3	25,6	22,4	25,2	22,8	21,1
181-360 dnů	16,8	13,7	16,2	14,8	16,4	16,5	15,0
361-720 dnů	11,8	18,1	22,5	20,0	20,8	22,6	20,0
721+ dnů	12,2	47,9	35,7	42,8	37,6	38,1	43,9
celkem N (= 100 %)	743	8 893	5 850	18 881	1 161	1 919	4 146
OPAK. NEZAM. (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
jen sledovaná evidence	59,6	23,3	30,9	27,6	29,4	26,0	28,6
1 předchozí evidence	20,3	20,6	24,9	24,2	25,0	24,6	24,1
2 předchozí evidence	9,0	17,7	18,2	17,1	17,8	18,2	17,6
3 předchozí evidence	3,8	12,1	11,0	11,5	10,7	12,0	11,4
4 předchozí evidence	3,0	8,4	6,7	7,2	6,8	7,9	7,5
5+ předchozích eviden.	4,3	18,0	8,4	12,4	10,3	11,3	10,9
celkem N (= 100 %)	743	8 887	5 849	18 876	1 160	1 918	4 145

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

6. Rozsah, struktura účastníků a cílenost sledovaných opatření s počátkem realizace v roce 2007 (deskriptivní fáze analýzy)

Tabulka č. 9 **Zastoupení skupin nových účastníků v různých typech rekvalifikací v roce 2007 (účastníci jako procento celkového počtu nezaměstnaných dané skupiny)**

POHLAVÍ (v %)	nespecifická rekvalifikace	profesní rekvalifikace pro D	profesní rekvalifikace pro THP	rozšíření kvalifikace	jiná rekvalifikace	příprava k podnikání	Kurz IT
ženy	0,2	1,3	1,4	3,6	0,3	0,3	0,9
muži	0,1	1,5	0,4	2,3	0,1	0,3	0,3
celkem N (= 100 %)	0,1	1,4	0,9	3,0	0,2	0,3	0,7
VZDĚLÁNÍ (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
základní	0,0	1,6	0,2	1,6	0,1	0,1	0,3
vyučen/a	0,1	1,6	0,5	2,8	0,2	0,3	0,7
střední (maturita)	0,2	1,2	2,2	4,5	0,3	0,5	0,9
VŠ	0,1	0,4	1,5	2,8	0,2	0,4	0,7
celkem N (= 100 %)	0,1	1,4	0,9	3,0	0,2	0,3	0,7
VĚKOVÉ SK. (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
do 18 let	0,1	1,5	0,1	0,7	0,0	0,0	0,2
19-24 let	0,3	1,3	0,8	2,1	0,1	0,2	0,2
25-34 let	0,0	1,6	1,0	3,1	0,2	0,4	0,7
35-49 let	0,1	1,8	1,3	3,9	0,2	0,4	0,9
nad 50 let	0,1	0,8	0,5	2,7	0,2	0,2	0,7
celkem N (= 100 %)	0,1	1,4	0,9	3,0	0,2	0,3	0,7
ZDRAV. STAV (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
dobry	0,1	1,5	1,0	2,9	0,2	0,3	0,6
zdravotní omezení	0,1	1,6	0,8	3,4	0,2	0,3	1,0
ZPS	0,1	1,7	1,2	4,9	0,4	0,4	0,9
CID plus ID	0,1	0,7	0,5	2,7	0,2	0,1	0,6
celkem N (= 100 %)	0,1	1,4	0,9	3,0	0,2	0,3	0,7
OPAK. NEZAM. (v %)	NSR	PRpD	PRpTHP	RK	JR	PkP	IT
jen sledovaná evidence	0,2	0,9	0,8	2,3	0,2	0,2	0,5
1 předchozí evidence	0,1	1,3	1,0	3,3	0,2	0,3	0,7
2 předchozí evidence	0,1	1,6	1,1	3,4	0,2	0,4	0,8
3 předchozí evidence	0,0	1,7	1,0	3,5	0,2	0,4	0,8
4 předchozí evidence	0,1	1,8	1,0	3,3	0,2	0,4	0,8
5+ předchozích eviden.	0,0	2,2	0,7	3,2	0,2	0,3	0,6
celkem N (= 100 %)	0,1	1,4	0,9	3,0	0,2	0,3	0,7

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Jak jsme již uvedli, cílenost rekvalifikací je stále o něco nižší směrem k některým znevýhodněným skupinám na trhu práce, jako jsou lidé bez kvalifikace či ve věku nad 50 let. Nicméně lze také konstatovat, že tyto rozdíly se v čase (jak ukazuje porovnání s dřívějšími studiemi) snížily. I když Metodická doporučení Správy služeb zaměstnanosti nestanoví cílové indikátory zastoupení ohrožených skupin v programech nikterak náročně a ani jejich vyžadování, respektive sankce za nenaplnění nejsou důrazné, ukazuje se v oblasti cílenosti opatření pozitivní trend většího zaměření k znevýhodněným skupinám.

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

Interpretace efektů opatření APZ jsou doprovázeny známými (výše diskutovanými) omezeními v oblasti čistých efektů. Kromě problémů, které jsou zmírňovány použitím kontrolní skupiny, za nejzávažnější problém považujeme jen malou možnost sledovat dopady v kvalitě následného pracovního uplatnění. Dostupná data nám umožňují identifikovat pouze opětovné návraty nezaměstnaných do evidence a nikoli faktické ekonomické postavení respondentů mimo evidenci (v ekonomické neaktivitě, v APZ, v práci na částečný úvazek). V této části sledujeme účastníky programů, kteří program absolvovali v roce 2007. Do naší analýzy efektů zahrnujeme také období prvního pololetí roku 2008 tak, abychom každého z nezaměstnaných mohli sledovat minimálně po období půl roku po skončení posledního programu APZ. Protože někteří respondenti absolvovali během roku 2007 více rekvalifikačních programů, sledujeme efekty na návrat do evidence od konce posledního programu, kterého se nezaměstnaní účastnili v roce 2007.²⁰ Efekty na účast v evidenci jsou sledovány v následujících časových obdobích:

- A) účastníci APZ = přítomnost v evidenci po uplynutí ($X \cdot 30$) dnů od konce posledního absolvovaného programu (N)
- B) kontrolní skupina = přítomnost v evidenci po uplynutí ($X \cdot 30$) dnů od počátku (první) evidence v roce 2007 (Y)

Účastníci obou skupin (v APZ i kontrolní skupina) jsou tedy sledováni v různých časových obdobích počínaje prvním lednem až třicátým prvním prosincem 2007 a konče mezi 31. prosincem a 30. červnem 2008. Platí přitom, že s přibývajícímí obdobími (X) přibývá také účastníků, kteří „vypadnou“ ze sledovaného období (nelze je dále sledovat), což také může mírně ovlivnit výsledky. Zároveň není možné sledovat účastníky APZ v roce 2008, a proto je možné (pravděpodobné), že některé odchody z evidence v období leden až červen jsou nerozpoznané odchody do APZ a „zlepšují“ takto konečný výsledek (předpokládáme že pro předchozí účastníky i neúčastníky APZ).

Základní srovnání účastníků programů APZ s neúčastníky podle základních znaků přináší tabulka č. 10. Účastníci programů se celkově vyskytují v evidenci ve sledovaných obdobích méně často než neúčastníci v některých kategoriích na konci sledovaného ročního období i více než dvojnásob méně často). Je přitom zřejmé, že účast v programech snižuje účast v evidenci na konci sledovaného období i u kategorií, kde v kontrolní skupině zůstává vysoké zastoupení v evidenci. Nejlepší odhadnuté čisté efekty lze sledovat u osob se základním vzděláním, osob nad 50 let a zdravotně handicapovaných. V tabulce je kupříkladu patrný bezprostřední efekt u osob se základním vzděláním, naopak u osob se středoškolským a s vysokoškolským vzděláním se efekty rekvalifikace projevují až v delším časovém období. U vysokoškoláků, které je třeba rekvalifikovat, očekáváme jiné významné handicap (obdobnou kategorií jsou také nezaměstnané osoby do 18 let). Relativně pozitivně se jeví také pokles výskytu evidence účastníků programů - osob se zdravotními problémy. Nepředpokládáme přitom (nemůžeme to ale vyloučit), že by se více než u neúčastníků jednalo o odchod do ekonomické neaktivity. APZ je úspěšná ve snižování evidence na konci období i u opakovaně nezaměstnaných osob.

---

²⁰ Protože sledujeme efekt na setrvání v evidenci pouze u posledního programu realizovaného v roce 2007 může dojít k významnému zkreslení u těch účastníků, kteří se zúčastnili více programů v daném roce (respektive u programů, které se častěji realizovaly dříve než jiné programy).

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

Tabulka č. 10 **VŠECHNY PROGRAMY - účast v evidenci po X dnech**

POHLAVÍ (v %)		30 + N(%)	60 + N(%)	90 + N(%)	120 + N(%)	150 + N(%)	180 + N(%)	210 + N(%)	240 + N(%)	270 + N(%)	300 + N(%)	330 + N(%)	360 + N(%)
ženy	Ú. APZ	48,1	43,4	39,1	35,3	31,9	29,1	26,7	24,9	23,1	21,8	21,3	20,2
	kontrolní	65,6	57,7	54,0	50,0	46,6	43,3	41,3	39,8	37,9	37,5	37,4	37,7
muži	Ú. APZ	39,5	34,2	29,8	26,1	22,4	20,0	18,1	17,3	16,4	16,2	15,8	15,1
	kontrolní	59,1	50,0	45,2	40,1	36,6	33,3	31,8	30,8	30,0	30,2	30,8	32,6
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
základní	Ú. APZ	51,4	47,3	43,7	39,3	35,0	31,8	29,8	29,7	28,7	27,4	27,1	25,6
	kontrolní	71,6	65,9	61,9	57,7	54,4	51,3	50,1	48,9	47,1	46,3	46,1	46,4
vyučen/a	Ú. APZ	43,9	39,0	34,7	31,1	27,5	25,0	22,9	21,8	20,4	19,6	19,1	18,3
	kontrolní	63,5	54,3	49,5	44,3	40,8	37,4	35,5	34,2	32,8	32,6	32,9	34,4
střední (maturita)	Ú. APZ	42,0	36,3	31,6	28,0	24,9	22,5	19,9	17,7	16,5	15,9	15,4	14,5
	kontrolní	54,5	44,7	40,9	36,8	33,2	29,8	27,5	26,2	24,7	24,3	24,2	24,4
VŠ	Ú. APZ	41,3	37,1	32,7	29,3	26,1	24,0	21,6	20,2	18,5	17,4	17,2	16,2
	kontrolní	47,4	36,4	33,4	30,3	27,4	24,6	22,7	21,1	19,6	19,4	19,9	21,0
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
do 18 let	Ú. APZ	50,9	45,5	41,1	38,1	35,1	32,3	34,7	35,3	34,0	29,9	30,9	31,2
	kontrolní	48,6	46,0	43,9	41,0	37,4	34,9	34,5	33,7	31,3	31,5	33,2	34,1
19-24 let	Ú. APZ	26,9	21,8	18,0	15,5	13,6	12,2	10,6	9,5	9,0	8,6	8,8	8,3
	kontrolní	42,3	33,9	30,2	26,0	22,2	19,0	17,8	16,7	15,3	14,7	14,3	14,6
25-34 let	Ú. APZ	44,2	38,1	33,2	29,6	26,1	23,8	21,1	19,4	18,0	17,0	16,7	16,0
	kontrolní	56,4	46,5	41,9	37,0	33,4	30,0	28,0	26,7	25,2	24,8	24,9	25,9
35-49 let	Ú. APZ	51,3	46,1	41,5	37,2	33,4	30,4	28,1	26,6	25,1	24,4	23,8	22,6
	kontrolní	67,7	58,4	53,9	49,1	45,9	42,6	40,6	39,4	37,9	37,7	38,2	40,1
nad 50 let	Ú. APZ	50,6	47,4	43,7	39,4	34,7	31,4	29,2	28,9	27,5	26,3	24,9	23,6
	kontrolní	78,4	71,2	67,1	62,7	59,4	56,2	53,9	52,3	50,2	48,8	47,9	47,9
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
dobrý	Ú. APZ	41,0	35,5	31,0	27,0	23,5	21,2	19,0	17,5	16,3	15,7	15,4	14,5
	kontrolní	55,4	45,7	41,1	36,2	32,5	29,1	27,3	26,0	24,5	24,3	24,7	26,2
zdravotní omezení	Ú. APZ	59,1	55,1	50,8	47,0	43,5	40,1	37,4	36,0	34,3	32,8	32,0	30,8
	kontrolní	80,8	75,4	72,0	68,2	65,1	62,0	60,2	58,5	56,7	55,6	54,6	54,1
ZPS	Ú. APZ	50,5	47,1	44,5	42,0	39,1	36,2	34,4	34,3	33,4	32,6	31,3	30,3
	kontrolní	83,4	77,7	74,2	70,7	67,4	64,5	62,4	60,5	58,2	57,1	55,8	55,6
CID plus ID	Ú. APZ	54,5	51,9	48,8	45,7	41,5	38,1	35,8	36,1	34,9	33,7	32,6	31,3
	kontrolní	87,3	83,2	80,3	77,2	74,6	71,7	69,6	67,7	65,5	63,7	61,8	60,2
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
sledovaná evidence	Ú. APZ	38,5	33,9	29,5	26,4	23,6	21,4	18,9	17,3	16,1	15,2	14,8	14,0
	kontrolní	58,3	50,6	47,3	43,4	40,0	36,7	34,8	33,8	32,6	32,9	33,2	33,3
1 předchozí evidence	Ú. APZ	43,7	38,8	34,6	31,3	28,0	25,8	23,7	22,2	20,8	20,0	19,4	18,4
	kontrolní	63,9	54,9	50,9	46,6	43,2	39,8	38,0	36,7	35,1	34,5	34,3	34,5
2 předchozí evidence	Ú. APZ	46,2	41,0	36,8	33,4	30,0	27,4	24,6	22,9	21,2	20,3	19,9	18,4
	kontrolní	65,0	56,0	51,6	47,0	43,6	40,3	38,5	37,2	35,5	35,0	35,0	35,8
3 předchozí evidence	Ú. APZ	48,2	42,8	38,7	34,6	30,5	27,7	25,7	24,1	22,5	21,3	21,1	20,2
	kontrolní	65,4	56,5	51,7	46,6	43,3	40,1	38,3	36,8	35,1	34,7	34,8	35,8
4 předchozí evidence	Ú. APZ	49,4	44,1	39,6	35,1	31,2	28,0	25,9	24,7	23,5	23,2	22,2	21,1
	kontrolní	65,1	56,3	51,3	45,9	42,3	39,2	37,7	36,2	34,7	34,5	34,9	36,5

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

pokračování tabulky

OPAK. NEZAM. (v %)		30 + N(Y)	60 + N(Y)	90 + N(Y)	120 + N(Y)	150 + N(Y)	180 + N(Y)	210 + N(Y)	240 + N(Y)	270 + N(Y)	300 + N(Y)	330 + N(Y)	360 + N(Y)
5+ před. evidencí	Ú. APZ	50,4	45,1	40,7	35,3	30,1	26,9	25,0	25,1	24,3	23,7	23,2	22,6
	kontrolní	65,0	55,9	49,5	43,0	39,4	36,3	35,0	33,9	32,7	32,7	34,4	38,8
CELKEM	Ú. APZ	44,5	39,5	35,2	31,5	27,9	25,3	23,1	21,7	20,3	19,5	19,0	18,1
	kontrolní	62,4	53,8	49,6	45,1	41,6	38,3	36,6	35,4	34,0	33,9	34,2	35,2

V tabulce č. 11 je obdobně uvedeno srovnání pro jednotlivé základní typy programů. Velmi nízká zastoupení v evidenci nacházíme u absolventů podpory k samostatné výdělečné činnosti, SÚPM a chráněných dílen a pracovišť. Dokonce i veřejně prospěšné práce prokazují v období jednoho roku docela zřejmou účinnost na odchod z registru. Individuální akční plány z hlediska výskytu v evidenci jsou ve srovnání v rámci APZ v prvním období podprůměrné, dlouhodobě jsou mírně na průměrem všech programů. Podle očekávání jsou z hlediska efektu na snížení výskytu v evidenci méně účinné rekvalifikace a také programy ESF. Tyto programy ale není možné, bez zhodnocení dalších efektů na kvalifikaci, a také bez posouzení rozsahu, délky a ceny programů, jednoduše porovnávat například se SÚPM.

Tabulka č. 11 **JEDNOTLIVÉ PROGRAMY - účast v evidenci po X dnech**

	30 + N(Y)	60 + N(Y)	90 + N(Y)	120 + N(Y)	150 + N(Y)	180 + N(Y)	210 + N(Y)	240 + N(Y)	270 + N(Y)	300 + N(Y)	330 + N(Y)	360 + N(Y)	
chráněné dílny a prac.	11,2	12	11,8	12,9	12,6	11,2	11,2	9,5	8,3	8,0	7,6	6,4	
SÚPM	6,0	6,0	6,0	6,0	5,8	5,5	5,5	5,3	5,5	5,7	6,0	6,3	
SVČ	1,3	1,0	1,2	1,3	1,4	1,6	1,6	1,6	1,4	1,4	1,2	1,1	
VPP	51	49,4	44,7	36,4	26,7	21,2	18,1	20,2	19,2	17,7	16,1	15,3	
Rekvalifikace	65,7	56,2	48,8	43,3	38,7	35,2	32	29,1	26,8	25,2	24,1	22,5	
ESF	55,2	49,8	45,3	41,7	38,1	35,1	32,9	30,7	29,2	27,7	26,4	24,6	
IAP	37,6	34,4	31,7	29,4	27,3	25,8	24,1	23,4	22,5	21,9	21,2	19,8	
CELKEM	Ú. APZ	44,5	39,5	35,2	31,5	27,9	25,3	23,1	21,7	20,3	19,5	19,0	18,1
	kontrolní	62,4	53,8	49,6	45,1	41,6	38,3	36,6	35,4	34,0	33,9	34,2	35,2

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

U rekvalifikačních programů, na které se v tomto textu převážně zaměřujeme, je dobře patrné, že hlavní „nevýhodou“ z hlediska odchodu z evidence je vysoký nárůst evidencí bezprostředně po skončení programu. Tento handicap je srovnán po cca. 120 dnech a v dalším období již jsou účastníci rekvalifikačních programů v evidenci méně zastoupeni než účastníci kontrolní skupiny (na konci období je již tento rozdíl výrazný).

V dalším kroku využijeme regresní analýzu k ověření a doplnění předchozích výsledků (tabulka č. 12). Zjišťujeme, zda jsou osoby v evidenci po uplynutí 90, 180, 270 a 360 dnů od počátku evidence/ukončení programu. Pro každý z těchto modelů pak vytvoříme dvě varianty: v první variantě zahrneme pouze účast v programech APZ, ve druhé variantě zahrneme také další proměnné využívané v předchozí analýze. Budeme tedy pracovat v této fázi s celkem 8 regresními modely. Regresní modely

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

zahrnující pouze APZ vysvětlují varianci závislé proměnné jen na úrovni $R^2 = 0,02-0,03$, modely zahrnující také individuální charakteristiky pak přibližně na úrovni $R^2 = 0,2$.

Z regresního modelu jsou patrné očekávané výsledky. Příslušnost k některé z rizikových kategorií vede často k výrazně horším šancím na odchod z evidence ve sledovaných obdobích. Opět se ale potvrzuje toto zjištění ve značném rozsahu i u žen, kde bychom to tolik neočekávali. Účastníci většiny programů APZ mají větší šance na odchod z evidence ve sledovaném období než neúčastníci. Zvláště účinné jsou v tomto ohledu menší specifické programy chráněných dílen a pracovišť a program podpory podnikání a dobré jsou také výsledky SÚPM, byť zde efekt postupně klesá.

Prezentovaný regresní model ovšem závažně podhodnocuje skutečné efekty APZ, neboť srovnává účastníky programu se všemi neúčastníky programu (tedy i s účastníky ostatních programů a nikoli pouze s kontrolní skupinou). Pro odstranění tohoto problému jsme provedli 28 logistických regresí (4 pro každý ze 7 základních typů programu) (tabulka č. 13). Tyto regrese se fakticky téměř neodlišují od původní regresní analýzy, ale vždy sledují pouze jeden sledovaný program ve srovnání jednak s kontrolní skupinou, ale také se skupinou účastníků jiných programů (kteří se zároveň neúčastnili i sledovaného programu a oba programy neskončily současně). Z kapacitních důvodů a ve snaze vyhnout se zbytečnému opakování stejných či obdobných informací neprezentujeme již celé regresní modely, ale jen koeficienty týkající se účasti v jednotlivých programech.

Tabulka č. 12 **Logistická regrese vysvětlení vlivu znaků na odchod z evidence**

typ modelu (dnů)	M1 (90)	M2 (90)	M1 (180)	M2 (180)	M1(27 0)	M2 (270)	M1 (360)	M2 (360)
sledované kategorie	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)
muži	POHLAVÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
ženy	-	0,688	-	0,639	-	0,695	-	0,807
základní	VZDĚLÁNÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
vyučen/a	-	1,607	-	1,706	-	1,766	-	1,575
střední (maturita)	-	1,771	-	1,829	-	1,973	-	1,945
VŠ	-	2,388	-	2,286	-	2,485	-	2,272
19-24 let	VĚKOVÉ SKUPINY (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
do 18 let	-	0,744	-	0,604	-	0,568	-	0,464
25-34 let	-	0,611	-	0,557	-	0,555	-	0,545
35-49 let	-	0,475	-	0,419	-	0,402	-	0,354
nad 50 let	-	0,352	-	0,322	-	0,327	-	0,323
dobry	ZDRAVOTNÍ STAV (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
zdravotní omezení	-	0,377	-	0,345	-	0,337	-	0,400
ZPS	-	0,360	-	0,328	-	0,328	-	0,389
CID plus ID	-	0,279	-	0,257	-	0,260	-	0,334
dočasná prac. neschop.	-	0,300	-	0,229	-	0,365	-	0,331
jen sledovaná evidence	POČET EVIDENCÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)							
1 předchozí evidence	-	n.s.	-	n.s.	-	0,975	-	0,928
2 předchozí evidence	-	n.s.	-	n.s.	-	n.s.	-	0,908
3 předchozí evidence	-	n.s.	-	1,049	-	1,041	-	0,919
4 předchozí evidence	-	1,051	-	1,100	-	1,065	-	0,899
5+ předchozích eviden.	-	1,147	-	1,264	-	1,186	-	0,828

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

pokračování tabulky

Typ modelu (dnů)	M1 (90)	M2 (90)	M1 (180)	M2 (180)	M1(27 0)	M2 (270)	M1 (360)	M2 (360)
sledované kategorie	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)
POSLEDNÍ ABSOLVOVANÝ PROGRAM								
rekvalifikace	n.s.	0,987	1,023	1,010	1,065	1,038	1,120	1,080
veřejně prospěšné práce	1,050	1,119	1,232	1,323	1,213	1,264	1,315	1,354
SÚPM	3,905	4,105	3,275	3,361	2,973	2,845	2,824	2,518
chráněné dílny a pracov.	7,322	25,139	4,928	16,912	5,657	17,896	7,877	19,970
podpora podnikání	4,373	4,205	3,391	3,199	3,322	3,049	3,688	3,294
individuální akční plány	1,112	1,085	1,085	1,052	1,083	1,043	1,115	1,062
Evropský sociální fond	1,026	1,056	1,014	1,044	1,018	1,041	1,053	1,064
konstanta	1,021	2,800	1,615	5,662	1,950	6,456	1,851	6,114
(N)	625237	615125	625237	615125	532221	523829	424266	418152
-2 Log likelihood	848 896,792	753 596,499	811 154,054	706 208,314	665 432,547	577 116,854	535 930,936	477 040,179
Nagelkerke R2	0,035	0,197	0,025	0,213	0,019	0,211	0,020	0,179

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Po tomto zpřesnění našich výsledků je nyní možné srovnat efekt na odchod z evidence jednotlivých programů ve srovnání s kontrolní skupinou i ve srovnání s ostatními programy jako celkem. Všechny programy přinášejí výrazný pozitivní výsledek ve srovnání s kontrolní skupinou, nejvíce se to projevuje v posledním sledovaném období. Nejvíce je efekt patrný u programu podpora podnikání, kde podpora vede k bezprostřednímu opuštění evidence. U programů chráněných dílen a pracovišť a veřejně prospěšných prací se jeví jako důležité ověřit, zda ukončení programu nevede více do ekonomické neaktivity. Rekvalifikace se dle očekávání projevují více až v delším časovém období, naopak individuální akční plány mají logicky největší efekt v krátkém časovém období.

Tabulka č. 13 Regresní koeficienty pro jednotlivé typy programů

typ modelu (dnů)	M3 (90)	M3 (180)	M4 (270)	M5 (360)
	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)
KOTROLNÍ SKUPINA	REFERENČNÍ KATEGORIE			
chráněné dílny a prac.	24,578	16,675	17,844	19,988
ostatní účastníci APZ (1)	1,816	1,843	1,845	2,065
SÚPM	16,825	11,302	8,103	6,355
ostatní účastníci APZ (2)	1,330	1,450	1,477	1,762
podpora podnikání	74,832	33,020	28,495	35,895
ostatní účastníci APZ (3)	1,791	1,830	1,834	2,051
veřejně prospěšné práce	1,569	3,060	2,561	3,369
ostatní účastníci APZ (4)	1,892	1,781	1,853	2,068
rekvalifikace	,994	1,102	1,263	1,575
ostatní účastníci APZ (5)	3,319	3,196	2,738	2,856
Evropský sociální fond	1,370	1,331	1,364	1,663
ostatní účastníci APZ (6)	2,019	2,091	2,135	2,307
individuální akční plány	1,793	1,445	1,360	1,564
ostatní účastníci APZ (7)	1,860	1,924	1,953	2,175

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Z hlediska krátkodobých a střednědobých efektů na odliv z registru lze vymezit dvě skupiny programů. K první patří chráněné dílny a pracoviště, podpora SVČ, SÚPM a také VPP, shrnuto, programy podpory tvorby míst, jež mají výraznější přímý efekt, a to krom VPP již v krátkém období. Druhou skupinu tvoří rekvalifikace, projekty ESF, IAP, kde je efekt sice pozitivní, ale jen slabý, o něco zesiluje s časovým odstupem (střednědobý efekt). Je ale třeba brát v úvahu, že programy rekvalifikační a projekty ESF nejsou tak ‚výběrové‘, respektive jsou četnější a méně přísně cílené - a tak lze předpokládat, že se do nich častěji dostávají i nezaměstnaní, kteří by se mohli uplatnit na trhu práce i bez nich, a proto je odhadnutý čistý přímý efekt těchto programů na odchod z evidence viditelně nižší.

7.1 Efekty rekvalifikačních programů na odchod z evidence

Nyní se opět více zaměříme na rekvalifikační programy. V tabulce č. 14 uvádíme srovnání odchodů z evidence podle sledovaných znaků pro rekvalifikace jako celek. V některých případech (obdobně jako v tabulce č. 10) rekvalifikace relativně více pomohly těm více znevýhodněným: I když totiž platí, že méně znevýhodněné skupiny mají lepší absolutní odchod z evidence, u více znevýhodněných skupin je patrný větší rozdíl mezi odchodem těch, kteří APZ absolvovali a kteří ne (protože nejvíce znevýhodnění v kontrolní skupině v evidenci výrazně častěji zůstávají). Na jedné straně je tedy pozitivním zjištěním, že programy APZ mohou pomoci i těm více znevýhodněným. Je ovšem třeba zvážit, jakým způsobem lze urychlit odchod z evidence účastníků rekvalifikační v období prvních tří měsíců po absolvování programu.

Z jednotlivých dílčích typů rekvalifikačních (tabulka č. 15) je nízké zastoupení v evidenci od počátku patrné u nespécifických rekvalifikačních (víme, že jsou zaměřeny především na mladé nezaměstnané), úspěšné jsou také profesní rekvalifikace pro dělníky a THP. Nejhorší efekty na odchody z evidence má absolvování kurzu IT (po většinu sledovaného období vyšší výskyt v evidenci než kontrolní skupina. Rozšíření kvalifikace (nejpočetnější typ rekvalifikačních) vykazuje větší pokles evidence než kontrolní skupina poprvé po 180 dnech, na konci sledovaného období již je ale patrný výrazný rozdíl mezi oběma skupinami.

Tabulka č. 15 **PROGRAMY REKVALIFIKACÍ - účast v evidenci po X dnech**

	N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360	
nespec. rekvalifikace	41,6	37,1	32,5	28,2	24,8	23,0	19,3	18,3	16,6	16,1	13,7	14,1	
profesní rek. pro D	54,7	43,5	36,5	31,3	27,6	24,8	23,0	21,7	19,7	19,1	18,8	17,7	
profesní rek. pro THP	66,4	56,5	48,7	42,8	37,6	34,0	30,0	26,5	24,3	22,4	21,6	20,2	
rozšíření kvalifikace	69	59,7	52,3	46,8	41,9	38,2	35,0	31,6	29,3	27,7	26,1	24,1	
jiná rekvalifikace	66,5	59,3	52,3	47,7	42,1	39,3	34,0	31,7	29,4	27,5	28,2	26,1	
příprava k podnikání	74,8	64,3	54,7	45,9	40,2	37,2	32,2	28,3	27,1	26,1	23,8	21,9	
kurz IT	79,5	72,3	65,7	60,6	55,8	50,8	47,3	43,5	40,8	36,6	35,4	33,8	
CELKEM	REKVAL.	65,7	56,2	48,8	43,3	38,7	35,2	32,0	29,1	26,8	25,2	24,1	22,5
	Ú. APZ	44,5	39,5	35,2	31,5	27,9	25,3	23,1	21,7	20,3	19,5	19,0	18,1
	kontrolní	62,4	53,8	49,6	45,1	41,6	38,3	36,6	35,4	34,0	33,9	34,2	35,2

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Obdobný výsledek přinesla také logistická regrese (tabulka č. 16). Zde jsme porovnávali odchody z evidence u účastníků některých typů rekvalifikačních programů a u osob, které se nezúčastnili žádného programu APZ (kontrolní skupina). Většina typů rekvalifikačních programů zlepšuje šance na opuštění evidence na konci sledovaného období oproti skupině neúčastníků o 40 a více procent. Nejrychlejší efekt mají profesní rekvalifikace pro dělnické profese, počítačové kurzy jako jediné ze sledovaných programů přinesly žádný či jen záporný efekt na opuštění evidence.

Rekvalifikace tedy mají určitý efekt na opuštění evidence, který se ale začíná projevovat až po přibližně půl roce. U profesních rekvalifikací pro dělnické profese se ale efekt na opuštění evidence projevuje poměrně silně již od konce programu. Výhoda tohoto programu je zřejmě v tom, že již sama rekvalifikace je navázána na zájem konkrétního zaměstnavatele, méně proto následuje návrat do evidence a rekvalifikace přináší téměř okamžitý efekt. Rekvalifikace tedy mají potenciál zlepšovat šance na odchod z evidence v dlouhodobém horizontu.²¹ Je ovšem otázkou, nakolik je možné efekty na odchod z evidence urychlit. Sledováno s odstupem jednoho roku po ukončení programu, efekt rekvalifikací je nejsilnější u mužů, nezaměstnaných se základním vzděláním, nezaměstnaných nad 50 let, zdravotně postižených a nezaměstnaných s opakovanou evidencí (tedy u rizikovějších skupin).

---

²¹ Samozřejmě mohou mít vliv i skryté faktory, jako je motivace samotných nezaměstnaných se rekvalifikovat a najít si práci či zvýšená pozornost pracovníků úřadu práce věnovaná právě absolventům programů. V počátečním období totiž dochází v kontrolní skupině k rychlému úbytku tzv. frikčních nezaměstnaných (často výrazně kvalifikovanějších a zaměstnatelnějších).

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

Tabulka č. 14 REKVALIFIKACE - účast v evidenci po X dnech

POHLAVÍ (v %)		30 +	60 +	90 +	120 +	150 +	180 +	210 +	240 +	270 +	300 +	330 +	360 +
		N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)	N(Y)
ženy	REKVAL.	70,3	62,0	54,8	49,1	44,2	40,2	36,9	33,5	31,0	28,8	27,3	25,6
	kontrolní	65,6	57,7	54,0	50,0	46,6	43,3	41,3	39,8	37,9	37,5	37,4	37,7
muži	REKVAL.	58,2	46,8	39,1	34,0	29,9	27,1	24,2	22,3	20,6	19,8	19,3	17,8
	kontrolní	59,1	50,0	45,2	40,1	36,6	33,3	31,8	30,8	30,0	30,2	30,8	32,6
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
základní	REKVAL.	66,1	57,4	51,4	46,3	42,1	39,3	37,0	34,4	32,4	30,0	29,1	27,1
	kontrolní	71,6	65,9	61,9	57,7	54,4	51,3	50,1	48,9	47,1	46,3	46,1	46,4
vyučen/a	REKVAL.	65,8	55,6	48,3	43,1	38,6	35,3	32,2	29,7	27,3	25,5	24,6	23,3
	kontrolní	63,5	54,3	49,5	44,3	40,8	37,4	35,5	34,2	32,8	32,6	32,9	34,4
střední (maturita)	REKVAL.	65,0	55,6	47,7	41,8	37,0	33,1	29,3	25,8	23,7	22,6	21,2	19,5
	kontrolní	54,5	44,7	40,9	36,8	33,2	29,8	27,5	26,2	24,7	24,3	24,2	24,4
VŠ	REKVAL.	69,1	61,2	53,7	47,7	42,2	38,5	34,8	32,5	29,8	27,9	26,5	24,3
	kontrolní	47,4	36,4	33,4	30,3	27,4	24,6	22,7	21,1	19,6	19,4	19,9	21,0
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
do 18 let	REKVAL.	58,7	50,5	43,8	39,5	35,0	33,4	37,5	36,8	34,7	32,3	32,1	32,7
	kontrolní	48,6	46,0	43,9	41,0	37,4	34,9	34,5	33,7	31,3	31,5	33,2	34,1
19-24 let	REKVAL.	49,5	38,1	30,0	24,8	21,0	18,6	15,2	12,9	11,8	10,4	10,8	9,4
	kontrolní	42,3	33,9	30,2	26,0	22,2	19,0	17,8	16,7	15,3	14,7	14,3	14,6
25-34 let	REKVAL.	64,1	53,4	45,7	40,1	35,3	32,0	28,3	25,3	23,2	21,5	20,7	19,7
	kontrolní	56,4	46,5	41,9	37,0	33,4	30,0	28,0	26,7	25,2	24,8	24,9	25,9
35-49 let	REKVAL.	69,0	60,3	52,8	47,0	42,3	38,6	35,7	32,9	30,6	29,5	28,1	26,4
	kontrolní	67,7	58,4	53,9	49,1	45,9	42,6	40,6	39,4	37,9	37,7	38,2	40,1
nad 50 let	REKVAL.	75,2	67,4	61,4	56,3	51,4	46,9	43,5	40,4	37,6	34,9	32,6	30,3
	kontrolní	78,4	71,2	67,1	62,7	59,4	56,2	53,9	52,3	50,2	48,8	47,9	47,9
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
dobrý	REKVAL.	61,9	51,7	43,9	38,2	33,4	30,1	26,9	24,0	22,0	20,8	20,0	18,5
	kontrolní	55,4	45,7	41,1	36,2	32,5	29,1	27,3	26,0	24,5	24,3	24,7	26,2
zdravotní omezení	REKVAL.	77,5	69,5	62,9	57,7	53,7	49,1	45,8	43,1	40,5	37,7	36,5	34,7
	kontrolní	80,8	75,4	72,0	68,2	65,1	62,0	60,2	58,5	56,7	55,6	54,6	54,1
ZPS	REKVAL.	75,4	67,5	62,5	59,0	55,3	51,2	47,4	45,6	43,1	41,5	38,0	35,9
	kontrolní	83,4	77,7	74,2	70,7	67,4	64,5	62,4	60,5	58,2	57,1	55,8	55,6
CID plus ID	REKVAL.	81,6	76,3	71,2	66,4	62,7	58,5	55,6	53,5	50,9	47,2	44,8	42,6
	kontrolní	87,3	83,2	80,3	77,2	74,6	71,7	69,6	67,7	65,5	63,7	61,8	60,2
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
sledovaná evidence	REKVAL.	63,9	55,3	47,3	41,8	36,9	33,1	29,6	26,6	24,5	22,8	21,3	19,9
	kontrolní	58,3	50,6	47,3	43,4	40,0	36,7	34,8	33,8	32,6	32,9	33,2	33,3
1 předchozí evidence	REKVAL.	66,2	57,3	49,9	44,6	39,7	36,2	33,2	30,6	28,4	26,5	25,2	23,4
	kontrolní	63,9	54,9	50,9	46,6	43,2	39,8	38,0	36,7	35,1	34,5	34,3	34,5
2 předchozí evidence	REKVAL.	67,5	58,1	51,1	45,5	41,3	38,0	33,5	29,9	27,4	25,8	25,1	23,1
	kontrolní	65,0	56,0	51,6	47,0	43,6	40,3	38,5	37,2	35,5	35,0	35,0	35,8
3 předchozí evidence	REKVAL.	66,9	56,3	49,5	44,2	39,7	36,1	33,3	29,2	26,1	24,7	24,3	22,7
	kontrolní	65,4	56,5	51,7	46,6	43,3	40,1	38,3	36,8	35,1	34,7	34,8	35,8
4 předchozí evidence	REKVAL.	67,4	57,3	49,9	44,4	40,8	37,0	34,2	31,2	28,9	27,5	25,9	23,9
	kontrolní	65,1	56,3	51,3	45,9	42,3	39,2	37,7	36,2	34,7	34,5	34,9	36,5

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

pokračování tabulky

OPAK. NEZAM. (v %)		30 + N(Y)	60 + N(Y)	90 + N(Y)	120 + N(Y)	150 + N(Y)	180 + N(Y)	210 + N(Y)	240 + N(Y)	270 + N(Y)	300 + N(Y)	330 + N(Y)	360 + N(Y)
5+ před. evidencí	REKVAL.	64,2	52,8	46,0	39,9	35,3	32,4	30,5	28,9	27,4	26,0	25,5	24,2
	kontrolní	65,0	55,9	49,5	43,0	39,4	36,3	35,0	33,9	32,7	32,7	34,4	38,8
CELKEM	REKVAL.	65,7	56,2	48,8	43,3	38,7	35,2	32,0	29,1	26,8	25,2	24,1	22,5
	kontrolní	62,4	53,8	49,6	45,1	41,6	38,3	36,6	35,4	34,0	33,9	34,2	35,2

Tabulka č. 16 REKVALIFIKACE - regrese pro vysvětlení vlivu na odchod z evidence

typ modelu (dnů)	M3 (90)	M3 (180)	M4 (270)	M5 (360)
sledované kategorie	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)	Exp(β)
muži	POHLAVÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)			
ženy	0,686	0,636	0,692	0,806
základní	VZDĚLÁNÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)			
vyučen/a	1,619	1,722	1,776	1,577
střední (maturita)	1,779	1,838	1,978	1,948
VŠ	2,425	2,318	2,515	2,288
19-24 let	VĚKOVÉ SKUPINY (REFERENČNÍ KATEGORIE)			
do 18 let	0,750	0,605	0,570	0,462
25-34 let	0,610	0,554	0,551	0,540
35-49 let	0,474	0,417	0,398	0,350
nad 50 let	0,351	0,319	0,325	0,319
dobrý	ZDRAVOTNÍ STAV (REFERENČNÍ KATEGORIE)			
zdravotní omezení	0,368	0,339	0,333	0,398
ZPS	0,347	0,320	0,324	0,389
CID plus ID	0,265	0,247	0,254	0,330
dočasná prac. neschop.	0,300	0,229	0,363	0,330
jen sledovaná evidence	POČET EVIDENCÍ (REFERENČNÍ KATEGORIE)			
1 předchozí evidence	n.s.	n.s.	n.s.	0,932
2 předchozí evidence	n.s.	n.s.	n.s.	0,908
3 předchozí evidence	1,024	1,055	1,051	0,924
4 předchozí evidence	1,057	1,105	1,071	0,902
5+ předchozích eviden.	1,167	1,284	1,202	0,830
	POSLEDNÍ ABSOLVOVANÝ PROGRAM			
nespecifické rekvalifikace	1,362	1,303	1,640	1,918
profesní rekv. pro D	1,663	1,785	1,875	2,205
profesní rekv. pro THP	0,903	n.s.	1,260	1,511
rozšíření kvalifikace	0,892	n.s.	1,164	1,492
příprava k podnikání	0,671	0,844	n.s.	1,430
počítačový kurz	0,580	0,690	0,803	n.s.
jiná rekvalifikace	n.s.	n.s.	n.s.	1,238
konstanta	2,793	5,691	6,492	6,163
(N)	574 012	574 012	494 997	398 392
-2 Log likelihood	714 239,575	671 585,270	554 817,885	462 211,443
Nagelkerke R2	0,176	0,202	0,204	0,170

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

7. Efekty programů aktivní politiky zaměstnanosti na odchod z evidence

---

Hlavním zjištěním tedy je, že rekvalifikace, respektive některé jejich typy, mají výrazný dopad na odliv z registru, srovnatelný s vlivem proměnných, jako je vzdělání, věk, zdravotní postižení a zdá se, že přece jen mohou do jisté míry vyrovnávat handicap na trhu práce.

8. Cílenost a efekty programů APZ ve vybraných regionech (Ústecký, Moravskoslezský a Jihomoravský kraj)

Protože předchozí studie ukazují, že některé regiony mohou být z hlediska rozsahu problému či přístupu k jeho řešení specifické,²² je zajímavé sledovat výsledky i pro jednotlivé regiony. Tato analýza může pomoci odhalit některé detaily, které nemusejí být na agregovaných datech tolik patrné. Z kapacitních důvodů nebudeme zpracovávat podrobné výsledky za všechny regiony, ale zaměříme se pouze na několik zvolených případů. Mezi sledované regiony jsme zařadili Moravskoslezský a Ústecký kraj z hlediska rozsahu a hloubky sledovaných problémů při pracovním uplatnění nezaměstnaných a pro srovnání pak také region Jihomoravský kraj, který považujeme za oblast se střední úrovní strukturálních problémů na trhu práce a větším zastoupením „venkovských“ okresů. Tabulky za vybrané regiony jsme zpracovali obdobným způsobem jako v předchozích částech pro celou ČR (struktura, cílenost, odchody z evidence u účastníků programu) a naleznete je v příloze.

Ze tří sledovaných krajů je ve dvou s již tradičně vyšší mírou nezaměstnanosti (Ústecký a Moravskoslezský kraj) také o něco vyšší podíl účastníků programů APZ na nezaměstnaných v evidenci než v (z tohoto hlediska průměrném) Jihomoravském kraji. APZ se ve sledovaných regionech zaměřuje více na ženy, poměrně více zastoupena z hlediska cílenosti je ve všech regionech také menší skupina středoškoláků a malá skupina osob se změněnou pracovní schopností. V datech o struktuře účastníků jednotlivých regionů je dobře patrné, že programy APZ jsou často směřovány k účastníkům s celkově delším trváním evidence (nejčastěji déle než dva roky). Poměrně málo je naopak APZ ve všech regionech zaměřena na malou, nicméně pravděpodobně problematickou skupinu nezaměstnaných do 18 let.²³ Ve všech třech regionech také platí, že APZ je méně cílena k osobám nad 50 let.

Z hlediska šance na odchod z evidence (tabulky č. 3, 7 a 11) ve skupině neúčastníků je na tom o něco lépe Jihomoravský kraj než zbylé dva kraje. Ve více strukturálně postižených regionech (zde to jsou Ústecký a Moravskoslezský kraj), kde jsou „odtoky“ neúčastníků z nezaměstnanosti poměrně pomalé, jsou ale dobře patrné poněkud paradoxně relativně „větší“ efekty APZ než v průměru za celou Českou republiku. Povšimněte si např. (tabulka č. 4 a 8), že rekvalifikační programy mají v těchto regionech již od počátku sledovaného období nižší podíl účastníků v evidenci, než je v kontrolní skupině. Takový výsledek je zajímavý, neboť bychom původně spíše očekávali, že silnější efekt bude mít zhoršená pozice účastníků programů v těchto regionech z důvodu horších podmínek na lokálním trhu práce. APZ (jako celek) se pak v těchto regionech jeví jako účinná i ve více znevýhodněných skupinách, jako jsou lidé nad 50 let, lidé s vážnými zdravotními problémy či osoby se základním vzděláním.

Sledujeme-li jednotlivé typy programů (tabulky č. 4, 8, 12) je patrné, že do efektů jednotlivých programů intervnuje také region, kde je APZ realizována (jak z hlediska strukturálních podmínek na trhu práce, tak také proto, že jednotlivé programy se mohou odlišovat). V Jihomoravském kraji jsou ve střednědobém horizontu téměř u všech programů vyšší odchody z evidence než v ostatních dvou regionech.

---

²² Jedná se např. o téma, nakolik rozsah sociálního problému (zde nezaměstnanosti) ovlivňuje efekty programů APZ (viz Kulhavý, Sirovátka 2008a).

²³ Z části sledující odchody z evidence je patrné, že také efekty na odchod z evidence mohou být u této skupiny relativně horší oproti některým jiným skupinám nezaměstnaných.

Zajímavým případem jsou projekty ESF, kde byl v Jihomoravském kraji podíl osob v evidenci v krátkém období oproti ostatním regionům vyšší, ale postupně se tento rozdíl vyrovnal. Pozoruhodný je také rozdíl u odchodů z evidence absolventů IAP, ten lze ale zřejmě přičíst poněkud jiné cílenosti těchto programů v jednotlivých regionech.

Za důležitou proto považujeme souvislost mezi cíleností a efekty jednotlivých programů. Např. v některých regionech jsou účastníky SÚPM a podpory SVČ velmi pravděpodobně nezaměstnaní s vyšším lidským kapitálem, než jsou účastníci jiných typů programů, což může mít vliv na setrvávání v evidenci po skončení programu (nicméně i tak se jedná o programy z hlediska odchodu z evidence mimořádně úspěšné). Programy VPP jsou pak pravděpodobně nástrojem cíleným častěji k osobám s výraznějšími problémy v pracovním uplatnění: osobám nad 50 let, částečně cíleny jsou také na osoby se zdravotními problémy (může se často jednat také o souběh těchto dvou okolností), IAP jsou naopak zřejmě nástrojem orientace na trhu práce pro mladé nezaměstnané (viz zvláště data za Jihomoravský kraj). V této souvislosti je ovšem otázkou, jak lze vzájemně srovnávat efekty jednotlivých programů, pokud se variabilita charakteristik jejich účastníků jeví jako vyšší než variabilita účastníků jednotlivých programů vůči kontrolní skupině.²⁴ V další části proto pro srovnání doplníme naši analýzu o alternativní výzkumný postup za pomoci „lépe definované“ kontrolní skupiny.

---

²⁴ Jedná se o problém, jakým způsobem lze porovnat účastníky jednotlivých programů APZ, mj. proto, abychom mohli vzít v budoucnu více v úvahu také tzv. nepřímé efekty (jako je creaming efekt pro cílenost programů nebo efekt mrtvé váhy). První možností je nezaměstnané srovnávat z hlediska jejich zaměstnatelnosti. Takový postup není ovšem v naší analýze opřené o data OKpráce v zásadě možný, neboť šance na pracovní uplatnění nezaměstnaných je ovlivněna širokou škálou faktorů (kromě lokálních podmínek na trhu práce také pracovními schopnostmi nezaměstnaných, jejich dovednostmi při hledání zaměstnání, postoji zaměstnavatelů k jednotlivým zájemcům o zaměstnání, překážkami v pracovním uplatnění, jako je péče o děti a zdravotní stav a dále také faktory v oblasti psychické a motivační). Jako více využitelný se proto jeví postup, který srovnává výsledné šance na odchod z evidence u různých skupin (např. z hlediska věku a dalších proměnných) u nezaměstnaných - neúčastníků programů APZ a proti tomu účastníků programů. Takto lze také počítat skutečné, resp. realizované šance, tedy odchody z evidence pro jednotlivé osoby a srovnat jednotlivé programy podle průměrného skóre šancí na odchod z evidence u jejich účastníků. Takový postup byl využit v této analýze.

9. Kontrola efektů APZ s využitím „lépe definované“ kontrolní skupiny

Jedním ze základních problémů analýzy efektů aktivní politiky zaměstnanosti je nepřesnost výsledků spojovaná s nestejností charakteristik a podmínek účastníků programu a účastníků kontrolní skupiny, s „predikcí průměrných efektů“ a problémem „counter-factuality“ (nenaplněných předpokladů eventuální účasti/neúčasti v programu). Pro odstranění těchto problémů se někdy využívá srovnání obdobných případů technikou párování případů na základě tzv. propensity score (k diskuzi využití techniky viz např. Caliedo a Kopeing 2005). V principu jde o dosažení obdobné velikosti a složení účastníků kontrolní skupiny, jako tomu je u účastníků programu. Tento přístup přináší kromě výhod také některé slabiny (mj. přetrvává problém skrytých proměnných, hrozí riziko vysokého omezení výzkumného vzorku). Nicméně je vhodné jej využít pro srovnání takto získaných výsledků s výše prezentovanými zjištěními průměrných výsledků. V našem případě jsme provedli výpočet propensity score (pro účast v programu) logistickou regresí na základě základních znaků, které jsme sledovali v předchozích oddílech (pohlaví, věk, vzdělání, zdravotní stav, počet předchozích evidencí). Všechny uvedené proměnné měly statisticky významné koeficienty pro vysvětlení účasti v programu, ale celková kapacita proměnných (zahrnutých do modelu) vysvětlit účast v programu byla nízká (Nagelkerke $R^2 = 0,029$). Výsledné propensity score se pohybovalo v rozmezí 0,61053... - 0,96409... pro skupinu účastníků a 0,62544... - 0,98795... pro kontrolní skupinu.

V druhém kroku jsme hledali mezi účastníky programu a ostatními nezaměstnanými případy s obdobnou šancí na účast v programu na základě zvolených charakteristik (propensity score). Proces přiřazování (párování) účastníků je ovlivněn zvoleným algoritmem²⁵ přiřazení jednotlivých účastníků či jejich skupin z kontrolní skupiny při zachování kritérií dostatečné přesnosti vytvořených přiřazení a současném zachování smysluplného počtu těchto přiřazení. Protože v našem výzkumu máme na základě velikosti obou srovnávaných skupin dobrou šanci na nalezení shodných párů, nemuseli jsme pro analýzu využívat obdobné případy. Na základě identického propensity score jsme vytvořili 62 122 párů účastníků a neúčastníků programu, bylo tedy takto spárováno 85 procent původně sledovaných účastníků programů. Výsledné propensity score spárovaných případů se pohybovalo v rozpětí 0,62544-0,96409.

Ve třetím kroku jsme provedli analýzu efektů na odchod z evidence pro spárované případy (tabulka č. 17). V posledních čtyřech řádcích tabulky srovnáváme celkové výsledky obou postupů (s využitím či bez využití propensity score). Je zřejmé, že výsledky obou postupů jsou velmi podobné, a tedy že výsledky vytvořené s pomocí lépe definované kontrolní skupiny potvrdily zjištění prezentovaná v předchozích částech. Data jsme dále na základě propensity score rozdělili na 5 přibližně stejných částí (tak, aby účastníci se stejným propensity score zůstali ve stejném kvintilu). Naším záměrem bylo takto sdružit účastníky, kteří mají na základě svých charakteristik obdobnou šanci na to, být vybráni do programu APZ a porovnat výsledky v jednotlivých skupinách pro účastníky a neúčastníky. Ve všech sledovaných skupinách zůstal zachován rozdíl mezi účastníky a neúčastníky byť mezi jednotlivými skupinami vznikly menší rozdíly. To naznačuje, že lidé s přibližně stejnou šancí se na základě svých charakteristik účastnit programů APZ mají po jejich absolvování či neabsolvování rozdílné výsledky při hledání zaměstnání. Sama šance na absolvování programu

---

²⁵ Nearest Neighbor Matching, Caliper a Radius matching, Stratification and interval matching a další

9. Kontrola efektů APZ s využitím „lépe definované“ kontrolní skupiny

pochopitelně není příliš dobrým indikátorem úspěchu při hledání zaměstnání, neboť a) zůstává zde problém vynechaných neznámých charakteristik např. motivace, a b) lidé s velmi pozitivními i s velmi negativními charakteristikami z hlediska uplatnění na trhu práce mohou mít obdobně nízké šance být zařazeni do programu.

Na závěr využijeme vytvořenou lépe definovanou kontrolní skupinu pro srovnání skupin párů účastníků jednotlivých programů APZ a neúčastníků se stejným propensity score. V tabulce č. 18 lze sledovat obdobné výsledky na odchod z evidence u účastníků programu jako v původní tabulce č. 11. V případě některých programů je možné při srovnání obou skupin se stejnými charakteristikami sledovat významně vyšší (a dřívější) efekty na odchod z evidence u účastníků programu oproti neúčastníkům. Celkově tedy analýza s pomocí lépe definované kontrolní skupiny potvrdila výsledky předchozích kapitol, do budoucna je ovšem možné zvažovat konstrukci lépe definovaného propensity score a pokusit se takto výsledky ještě více zpřesnit.

Tabulka č. 17 **VŠECHNY PROGRAMY, SLOŽENÍ KONTROLNÍ SKUPINY - účast v evidenci po X dnech**

POHLAVÍ (v %)		30 + N(Y)	60 + N(Y)	90 + N(Y)	120 + N(Y)	150 + N(Y)	180 + N(Y)	210 + N(Y)	240 + N(Y)	270 + N(Y)	300 + N(Y)	330 + N(Y)	360 + N(Y)
1. kvintil	Ú. APZ	50,0	44,0	39,5	35,5	32,1	29,5	27,2	25,1	23,4	22,5	22,0	20,6
	st. kontrolní	65,7	56,1	51,8	46,8	43,6	40,2	38,4	36,8	34,7	34,3	34,2	34,6
2. kvintil	Ú. APZ	41,2	36,3	31,8	28,2	25,0	22,5	19,9	18,1	16,8	16,2	15,6	15,1
	st. kontrolní	58,5	49,8	46,2	41,6	38,1	34,9	32,8	30,9	29,2	28,6	28,3	29,0
3. kvintil	Ú. APZ	48,0	43,1	38,8	34,4	30,0	27,0	24,6	23,6	22,5	21,5	21,1	20,1
	st. kontrolní	64,0	55,9	51,2	45,8	42,4	39,2	37,3	35,6	33,9	33,2	33,3	35,0
4. kvintil	Ú. APZ	46,8	42,3	38,2	34,4	30,5	27,4	25,1	24,1	22,7	21,5	21,3	20,4
	st. kontrolní	66,7	58,5	54,1	49,4	46,3	42,8	40,8	39,3	37,9	37,6	37,9	38,1
5. kvintil	Ú. APZ	41,5	36,8	32,7	29,3	25,8	23,5	21,5	20,9	19,7	19,0	18,5	17,2
	st. kontrolní	61,8	54,1	49,8	44,8	41,3	37,7	36,2	34,9	33,6	33,5	33,5	33,8
CELKEM (propens. score)	st. Ú. APZ	45,5	40,6	36,2	32,4	28,7	26,0	23,7	22,4	21,0	20,2	19,7	18,7
	st. kontrolní	63,6	54,9	50,6	45,7	42,4	39,0	37,1	35,6	33,9	33,5	33,6	34,3
CELKEM	Ú. APZ	44,5	39,5	35,2	31,5	27,9	25,3	23,1	21,7	20,3	19,5	19,0	18,1
	kontrolní	62,4	53,8	49,6	45,1	41,6	38,3	36,6	35,4	34,0	33,9	34,2	35,2

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

9. Kontrola efektů APZ s využitím „lépe definované“ kontrolní skupiny

Tabulka č. 18 **JEDNOTLIVÉ PROGRAMY, SLOŽENÍ KONTROLNÍ SJUPINY - účast v evidenci po X dnech**

	N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360	
chráněné dílny a prac.	12,0	12,8	12,8	13,9	13,7	12,0	12,0	10,2	9,1	8,7	7,4	6,3	
st. kontrolní	81,1	76,0	72,6	70,0	67,9	65,1	63,3	62,7	62,3	61,4	58,0	57,8	
SÚPM	6,2	6,3	6,3	6,3	6,1	5,7	5,7	5,7	5,7	6,0	6,4	6,8	
st. kontrolní	60,6	52,0	47,6	42,7	39,0	35,4	33,3	31,9	30,3	29,9	30,0	30,8	
VPP	1,2	0,9	1,1	1,3	1,6	1,7	1,7	1,8	1,5	1,5	1,3	1,2	
st. kontrolní	59,3	48,9	44,7	40,0	37,5	33,4	30,6	30,0	28,4	27,7	26,7	25,6	
VPP	51,1	49,7	45,0	36,5	26,6	21,0	17,9	20,2	19,2	17,6	16,3	15,3	
st. kontrolní	68,1	59,8	54,7	48,9	45,8	42,7	41,3	39,7	37,3	36,8	37,3	39,5	
rekvalifikace	66,6	57,2	49,9	44,4	39,7	36,1	32,8	29,9	27,7	26,1	25,0	23,3	
st. kontrolní	63,6	55,0	50,7	45,9	42,6	39,2	37,3	35,7	34,3	33,8	33,7	34,1	
ESF	55,9	50,5	45,9	42,2	38,5	35,5	33,2	31,0	29,6	28,1	26,9	25,0	
st. kontrolní	66,9	58,0	53,8	48,9	45,5	42,2	40,4	38,5	36,7	36,2	36,1	36,5	
IAP	38,7	35,3	32,5	30,1	28,1	26,4	24,7	23,8	22,9	22,2	21,3	19,8	
st. kontrolní	58,8	51,0	47,5	42,2	38,9	35,4	33,7	32,2	30,9	30,7	30,5	30,9	
CELKEM	st. Ú. APZ	45,5	40,6	36,2	32,4	28,7	26,0	23,7	22,4	21,0	20,2	19,7	18,7
	st. kont.	63,6	54,9	50,6	45,7	42,4	39,0	37,1	35,6	33,9	33,5	33,6	34,3

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Závěr

Cílem této výzkumné studie bylo zhodnocení opatření aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2007: zaměřili jsme se přitom na strukturu účastníků opatření, cílenost opatření a na jejich efekty na odchod z evidence v různých časových intervalech od ukončení opatření (1 měsíc až 1 rok). Realizaci APZ v tomto roce výrazně ovlivnil na jedné straně pozitivní vývoj na trhu práce a na straně druhé nebývalý rozsah realizovaných opatření, který mohl pomoci relativně významnému počtu nezaměstnaných osob. Hlavním rozdílem této výzkumné studie oproti studiím předchozím je využití celé kohorty osob, které byly v průběhu roku 2007 (tedy od 1.1. do 31.12.2007) alespoň jeden den v evidenci či účastníky programu APZ. Využitá data OKpráce se (i přes některé nedostatky, jako je zejména nepřesné vyplnění některých údajů) jeví pro podobné analýzy jako vhodná. Rada dílčích problémů v hodnocení aktivní politiky je však dosud zapříčiněna neúplností dat a nedostatkem dalších informací. Při případném odstranění těchto problémů lze do budoucna očekávat další zpřesňování výsledků. Je ovšem také třeba brát v úvahu, že provedená analýza je výsledkem řady dílčích voleb v designu šetření, které mohou prezentované výsledky mírně ovlivňovat. Hlavním problémem zůstává zhodnocení významu odchodu z evidence (není jasné, zda jde o odchody do zaměstnání vs. do ekonomické neaktivity), jiným podstatným problémem je odhad čistých efektů pomocí kontrolní skupiny (nebere v úvahu proměnné, jež OK systém nezahrnuje, které ale sehrávají významnou roli). Na analýzu, která by lépe tyto problémy řešila, by zřejmě bylo třeba využít specifické šetření, neboť ani VŠPS nezahrnují dostatečný počet absolventů APZ.

Analýza cílenosti ukázala, že do programů APZ jsou vybíráni lidé se středním stupněm očekávaných problémů v pracovním uplatnění, což relativně odpovídá také jejich zastoupení ve struktuře nezaměstnaných. Výrazně méně jsou ovšem programy APZ cíleny na osoby, u nichž očekáváme nejzávažnější problémy. Lze se jen domýšlet, zda jde o důsledek creaming efektu, racionální volby vzhledem k očekávaným výsledkům či o uplatnění nějaké formy kompetenčního modelu. Některé indikace těmito úvahám o důvodech zmíněného profilu cílenosti odpovídají, např. silné zastoupení osob se základním vzděláním a s opakovanou evidencí v programech VPP. Z analýzy cílenosti programů nicméně většinou nevyplývá, že by se programů APZ účastnili lepší nezaměstnaní, než jsou účastníci kontrolní skupiny (kteří nebyli v APZ) a ukazuje se, že postupně dochází k zlepšování cílenosti (znevýhodněné skupiny nejsou až příliš podprezentovány).

Stejně jako v předchozích studiích se potvrdilo, že důležitým efektem programů APZ je vysoký pokles (návratů) evidencí bezprostředně po absolvování programu (na méně než polovinu). Výjimkou jsou v tomto ohledu rekvalifikační programy, které v počátečním období přinášejí spíše vysoký návrat do evidence.²⁶ V následujícím období jsou pak odchody z evidence ve většině případů přibližně vyrovnané či mírně ve prospěch účastníků APZ (záleží ale opět na typu rekvalifikačního programu). Pozitivní přínos rekvalifikací se (dle typu) projevuje spíše až v delším časovém období (poprvé přibližně po půl roce), zejména se pozitivně jeví dopad nespécifických rekvalifikací, a také profesních rekvalifikací pro D a pak i THP. Srovnání jednotlivých programů je nicméně v tomto ohledu obtížné, neboť jejich cílové skupiny, faktický obsah opatření, jejich očekávaný přínos, ale i jejich ekonomická náročnost pro veřejné rozpočty jsou výrazně odlišné.

²⁶ Je otázkou, nakolik se fakticky nejedná o nové evidence (tj. nezaměstnaní se opětovně orientují na trhu práce a v nabídkách zaměstnání, zvláště pokud hledají zaměstnání v jiném oboru než dříve).

Můžeme konstatovat, že přínos APZ pro řešení nezaměstnanosti účastníků byl v roce 2007 velmi dobrý. Pozitivně lze hodnotit jak zlepšování cílenosti APZ, tak významně čtenější odchody z evidence v kratším i delším období po absolvování programu, než je tomu ve skupině neúčastníků. Bereme přitom v úvahu i skutečnost, že programy APZ pomáhají také ve zvyšování a obnovování kvalifikace nezaměstnaných, adaptaci nezaměstnaných na podmínky na trhu práce, pomáhají zvyšovat motivaci, mají významné socializační efekty atd.

Podněty pro další výzkum jsou další zpřesňování a ustálení metod sledování APZ za pomoci systému OKpráce, lepší porozumění mechanismům cílenosti programů, sledování významu odchodu z evidence (aktivita, kvalita zaměstnání), sledování dalších efektů (zvláště role ve zvyšování kvalifikace) a v případě významného zlepšení designu výzkumu lze uvažovat i o provedení cost-benefit analýzy APZ.

Metodická doporučení k přípravě opatření aktivní politiky zaměstnanosti

S ohledem na výsledky analýzy lze formulovat následující doporučení pro koncipování a implementaci opatření aktivní politiky zaměstnanosti.

1. S ohledem na to, že účinky opatření aktivní politiky zaměstnanosti na odliv z nezaměstnanosti jsou celkově dosti významné, jeví se jako účelné zvyšovat rozsah opatření aktivní politiky zaměstnanosti. Zejména v situaci zvyšující se nezaměstnanosti by měla být proticyklická, tzn. jejich rozsah by se měl zvyšovat. Naproti tomu statistiky za tři čtvrtletí roku 2009 naznačují spíše stagnaci, v relaci na podstatně vyšší počet nezaměstnaných jde o relativní snížení rozsahu.

Srovnání umístování po rekvalifikacích na základě statistik MPSV v situaci krize (2009) sice ukazuje zhoršení oproti dřívějším výsledkům (s ohledem na nízký počet pracovních míst), výsledky jsou však i nadále významné a navíc, jak potvrzují naše data, se projevují až s delším časovým odstupem. Výsledky v oblasti tvorby míst jsou pak obecně podle zahraničních zkušeností, i za situace krize pokládány za velmi významné.

2. Lepší výsledky opatření v dopadu na odliv z nezaměstnanosti se projevují u více znevýhodněných uchazečů (nižší mrtvá váha) a je proto účelné ještě dále zlepšovat zacílení opatření směrem k nim. To může být docíleno jednak vyšší individuální péčí věnovanou znevýhodněným uchazečům (v souladu s ustanovením zákona o zaměstnanosti) - k tomu mohou být prostředkem mimo jiné i individuální akční plány, jež jsou od ledna 2009 uzavírány s uchazeči po 5 měsících nezaměstnanosti. Mohou v tom napomoci i další metody a postupy, jako je například „profilig“ a „včasná identifikace“.
3. Prohloubení individualizace práce („casework“) s obtížnějšími případy je nezbytné k volbě vhodných opatření (a jejich kombinace) a dosažení lepších výsledků v zacílenosti opatření. V tom mohou napomoci prostředky projektů Evropského sociálního fondu, jež umožňují kapacity pro individualizaci rozšiřovat zejména subkontraktací různých typů služeb. Současně je však účelné, zejména v situaci zvýšeného počtu nezaměstnaných, posílit personální kapacity úřadů práce potřebné k individuální práci s případy (i s ohledem na novou roli individuálních akčních plánů).

Literatura

- Alan, J., Hainsbro, J., Mooney, P. 1999. Pathways to Employment: The final evaluation of ESF Objective 3 in Britain (1994-1999). Research report 164. Department of Education and Employment. Norwich.
- Black, D., Smith, J., Berger, M. a Noel, B. 2003. „Is the Threat of Employment Services More Effective than the Services Themselves ? Evidence from UI System Using Random Assignment.“ *American Economic Review*, Vol. 93 No 4, September, pp.1313-1327.
- Bloom, H., Michadopoulos, C. 2001. *How Welfare and Work Policies Affect Employment and Income. A Synthesis of Research*. MDRC (www.mdrc.org/publications).
- Caliendo, M., Kopeinig, S. 2005. *Some Practical Guidance for the Implementation of Propensity Score Matching*. Discussion paper No. 1588. Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit: Bonn.
- De Koning 2001. "Aggregate Impact Analysis of Labour Market Policy: A Literature Review", *International Journal of Manpower*, Vol 23, No 8, pp.707-734.
- Douglas, K 2002. *Research and Evaluation of Labour Market Assistance*. Pp presentation to the Jobs Australia conference in Adelaide 23-25 October (www.workplace.gov.au - Job Network - performance statistics - performance and evaluation reports archive).
- European Commission 2007. *Special Eurobarometer: Poverty and Exclusion*. (<http://www.google.cz/search?hl=cs&q=Eurobarometer+2007+poverty&btnG=Vyhladat+Googlem&lr=&aq=o&oq=>)
- Friedlander, D. a Burtless, G. 1995. *Five Years After: the Long-term Effects of Welfare -to-Work- Programs*. New York: Russel Sage Foundation.
- Hanesch, W., Balzter, N. 2001. *Activation Policies in the Context of Social Assistance*. Report 4. Helsinki: National Research and Development Centre for Welfare and Health Helsinki.
- Hotz, V., Imbens G. a Klerman, J. 2000. *The Long-term Gains from GAIN: a Re-Analysis of the Impacts of the California GAIN program*. NBER Working Paper No 8007. New York: National Bureau of Economic Research.
- Kinnear, P., Grant, G. a Olivek, K. 2003. *Welfare Reform in Australia. An Evidence-Based Approach*. Paper presented to the National Social Policy Conference, July 9-11, University of New South Wales (www.sprc.unsw.edu.au/ASPC_2003/papers/Paper231pdf)
- Kulhavý, V., Sirovátka, T. 2007. *Programy aktivní politiky zaměstnanosti v ČR v roce 2005: Hodnocení efektů na nezaměstnanost v roce 2006*. Praha: VÚPSV, v.v.i.
- Kulhavý, V., Sirovátka, T. 2008a. *Hodnocení efektivity programů APZ a doprovodných nástrojů a projektů politiky zaměstnanosti v roce 2007*. Praha: VÚPSV, v.v.i.

-
- Kulhavý, V., Sirovátka, T. 2008b. Efekty programů zaměstnanosti v roce 2007. *Fórum sociální politiky* 2(6): 15-20.
- Kulhavý, V., Sirovátka, T. 2009. The Pitfalls of Activation Policies in the Czech Republic. Paper presented at the ASPEN - ETUI-REHS and Masaryk University conference *Activation as security?*, Brno, March 20-21.
- Lissenburgh, S. (2001), "New Deal for the Long Term Unemployed Pilots: quantitative evaluation usány stage 2 survey", Employment Service Research Report ESR81, Department for Work and Pensions, London (www.dwp.gov.uk/jad/index_2001.asp).
- Michalopoulos, C. and Schwartz C. (2001), *What Works Best for Whom: Impacts of 20 Welfare-to-Work Programs by Subgroup*, prepared by MDRC (Manpower Demonstration Research Corporation), US Department of Health and Human Services, Administration for Children and Families and Office of the Assistant Secretary for Planning and Evaluation and US Department of Education, Washington, DC (www.mdrc.org/publications/34/full.pdf).
- MPSV 2008a. *Analýza vývoje zaměstnanosti a nezaměstnanosti v roce 2007*. (č.j. 2008/29676 - 413).
- MPSV 2008b. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2007*. 2008. kol. autorů. Praha: MPSV ČR SSZ.
- MPSV 2009. *Statistická ročenka trhu práce v České republice 2008*. 2009. kol. autorů. Praha: MPSV ČR SSZ.
- Národní lisabonský program 2005-2008 (Národní program reforem České republiky). 2005. portal.mpsv.cz/sz
- OECD 2005. Labour Market Programmes and Activation Strategies: Evaluating the Impacts, Pp. 173-208 in *Employment Outlook, Chapter 4*.
- Weber, A. and Hofer, H. (2004), "Are Job Search Programs a Promising Tool? A Microeconomic Evaluation for Austria", IZA Discussion Paper No. 1075, Institute for the Study of Labour, Germany.
- Zpráva o plnění národního lisabonského programu 2005-2008. Národní program reforem České republiky. 2007. portal.mpsv.cz/sz

Přílohy

Příloha ke kapitole č. 8 Struktura, cílenost a efekty programů APZ ve vybraných regionech

Tabulka č. 1 ÚSTECKÝ KRAJ - struktura nových účastníků realizovaných programů v roce 2007

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	61,0	42,1	53,7	62,9	46,8	51,8	64,8	56,5
muži	39,0	57,9	46,3	37,1	53,2	48,2	35,2	43,5
celkem N (= 100 %)	5 020	1 603	1 398	194	154	716	4 022	10 904
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	23,8	45,5	18,4	35,1	8,4	27,7	27,7	28,0
vyučen/a	41,8	44,5	39,1	51,5	43,5	35,6	43,6	42,2
střední (maturita)	32,0	9,3	37,9	13,4	39,6	34,5	26,9	27,4
VŠ	2,4	0,7	4,6	0,0	8,4	2,2	1,9	2,3
celkem N (= 100 %)	5 020	1 603	1 398	194	154	716	4 022	10 904
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	2,0	0,4	1,6	0,0	0,0	8,2	1,2	1,9
19-24 let	16,9	7,7	44,6	1,5	18,2	60,2	15,2	20,8
25-34 let	30,2	19,4	14,6	10,3	41,6	12,2	27,8	24,7
35-49 let	33,5	34,2	13,9	39,7	33,1	11,5	36,0	30,7
nad 50 let	17,5	38,2	25,2	48,5	7,1	8,0	19,7	22,0
celkem N (= 100 %)	5 020	1 603	1 398	194	154	716	4 022	10 904
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	81,0	79,7	85,7	3,6	94,7	87,0	75,0	78,9
zdravotní omezení	9,8	4,6	5,8	1,0	3,3	6,3	12,9	8,8
ZPS	2,0	2,0	2,0	24,7	0,7	1,8	3,0	2,6
CID plus ID	7,1	13,7	6,4	70,6	1,3	4,8	9,1	9,7
celkem N (= 100 %)	4 984	1 602	1 375	194	151	710	3 998	10 827
PŘED. EVID. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
0-180 dnů	16,9	9,7	34,5	15,0	22,1	42,9	13,4	18,7
181-360 dnů	12,4	10,2	14,8	10,4	16,2	13,1	10,2	11,5
361-720 dnů	18,3	17,5	18,3	17,6	14,3	16,6	15,9	17,4
721+ dnů	52,4	62,7	32,4	57,0	47,4	27,4	60,5	52,4
celkem N (= 100 %)	5 019	1 603	1 394	193	154	716	3 997	10 873
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	23,7	6,0	41,6	17,5	27,3	40,9	21,2	23,8
1 předchozí evidence	22,9	9,9	22,7	25,3	23,4	26,5	22,2	21,1
2 předchozí evidence	17,1	13,8	12,0	19,6	16,2	14,2	18,7	16,3
3 předchozí evidence	12,4	13,3	10,0	13,4	11,7	6,6	13,0	11,9
4 předchozí evidence	8,4	11,3	5,9	6,2	5,8	4,6	8,9	8,3
5+ předchozích eviden.	15,4	45,7	7,7	18,0	15,6	7,1	16,0	18,5
celkem N (= 100 %)	5 020	1 603	1 398	194	154	716	4 022	10 904

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 2 **ÚSTECKÝ KRAJ - zastoupení skupin nových účastníků v různých typech programů v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	8,5	1,9	2,1	0,3	0,2	1,0	7,3	17,2
muži	5,7	2,7	1,9	0,2	0,2	1,0	4,1	13,9
celkem %	7,2	2,3	2,0	0,3	0,2	1,0	5,7	15,6
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	4,5	2,8	1,0	0,3	0,0	0,8	4,2	11,6
vyučen/a	7,5	2,6	2,0	0,4	0,2	0,9	6,3	16,5
střední (maturita)	11,5	1,1	3,8	0,2	0,4	1,8	7,7	21,4
VŠ	6,0	0,6	3,3	0,0	0,7	0,8	3,8	12,9
celkem %	7,2	2,3	2,0	0,3	0,2	1,0	5,7	15,6
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	4,4	0,3	1,0	0,0	0,0	2,6	2,2	9,0
19-24 let	6,5	0,9	4,8	0,0	0,2	3,3	4,7	17,5
25-34 let	8,7	1,8	1,2	0,1	0,4	0,5	6,5	15,6
35-49 let	8,4	2,7	1,0	0,4	0,3	0,4	7,2	16,6
nad 50 let	5,0	3,5	2,0	0,5	0,1	0,3	4,5	13,7
celkem %	7,2	2,3	2,0	0,3	0,2	1,0	5,7	15,6
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	7,7	2,4	2,2	0,0	0,3	1,2	5,7	16,2
zdravotní omezení	6,6	1,0	1,1	0,0	0,1	0,6	7,0	12,9
ZPS	7,1	2,2	1,9	3,3	0,1	0,9	8,3	19,4
CID plus ID	4,5	2,8	1,1	1,7	0,0	0,4	4,6	13,3
celkem %	7,2	2,3	2,0	0,3	0,2	1,0	5,8	15,6
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	5,4	0,4	2,6	0,2	0,2	1,3	3,9	11,8
1 předchozí evidence	7,5	1,0	2,1	0,3	0,2	1,2	5,9	15,1
2 předchozí evidence	7,8	2,0	1,5	0,3	0,2	0,9	6,8	16,1
3 předchozí evidence	8,3	2,8	1,9	0,3	0,2	0,6	6,9	17,3
4 předchozí evidence	8,3	3,6	1,6	0,2	0,2	0,7	7,1	17,9
5+ předchozích eviden.	8,3	7,9	1,2	0,4	0,3	0,5	6,9	21,7
celkem %	7,2	2,3	2,0	0,3	0,2	1,0	5,7	15,6

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 3 ÚSTECKÝ KRAJ - účast v evidenci po X dnech

POHLAVÍ (v %)		N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360
ženy	Ú. APZ	49,0	45,5	42,2	37,8	35,0	32,3	30,0	29,0	27,6	27,2	27,4	25,6
	kontrolní	74,7	68,5	65,4	61,8	58,5	55,5	53,8	52,2	50,0	49,4	48,5	48,8
muži	Ú. APZ	40,4	36,2	32,0	27,5	23,6	21,5	19,8	19,3	19,1	19,3	19,5	18,9
	kontrolní	66,7	59,5	55,4	50,7	47,1	43,4	41,7	40,8	39,6	39,2	39,2	39,8
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
základní	Ú. APZ	52,7	49,8	46,2	40,8	36,5	33,9	32,7	35,1	35,4	35,5	35,9	33,8
	kontrolní	79,9	75,3	72,3	68,6	65,4	62,4	61,0	59,8	57,7	56,3	55,1	55,0
vyučen/a	Ú. APZ	45,5	41,4	37,6	33,3	29,9	27,1	25,3	24,5	22,9	22,5	22,7	21,1
	kontrolní	68,6	61,1	56,8	52,1	48,5	45,0	42,9	41,4	39,7	39,1	38,8	39,6
střední (maturita)	Ú. APZ	39,3	35,1	31,5	27,4	25,1	23,3	20,1	18,0	17,3	17,0	16,9	16,2
	kontrolní	58,9	50,0	46,6	42,1	38,5	34,8	32,7	31,2	29,5	29,5	29,1	28,9
VŠ	Ú. APZ	37,9	34,9	30,7	29,1	25,3	25,3	22,6	20,7	19,3	18,9	21,5	21,7
	kontrolní	45,6	35,8	33,0	30,2	27,4	24,8	23,4	21,6	19,9	20,7	21,2	23,1
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
do 18 let	Ú. APZ	61,4	57,6	53,2	52,5	48,7	46,2	50,0	53,5	49,0	50,5	50,5	48,8
	kontrolní	63,9	61,9	59,8	57,1	53,5	50,3	50,1	47,9	46,5	46,7	46,8	47,8
19-24 let	Ú. APZ	29,6	25,2	22,1	18,7	16,3	15,2	13,1	11,6	11,3	10,8	10,9	10,4
	kontrolní	51,2	44,2	40,7	36,1	32,0	28,5	27,2	25,8	24,2	23,9	23,1	22,9
25-34 let	Ú. APZ	47,6	43,0	39,5	35,3	31,9	29,5	27,2	26,2	25,8	25,2	25,2	23,5
	kontrolní	66,8	59,0	54,7	50,3	46,8	43,1	41,3	39,9	37,9	37,1	36,7	36,7
35-49 let	Ú. APZ	51,5	47,8	44,6	39,5	36,1	32,9	30,9	31,0	30,0	29,9	29,4	27,4
	kontrolní	76,1	69,1	65,6	61,6	58,6	55,4	53,4	52,3	50,2	49,3	48,8	50,0
nad 50 let	Ú. APZ	50,1	48,0	42,7	37,3	33,3	30,6	29,0	29,9	28,5	28,5	29,4	28,1
	kontrolní	82,9	77,1	73,9	69,9	66,7	63,6	61,5	60,0	57,9	56,6	55,3	54,9
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
dobrý	Ú. APZ	42,9	38,6	35,2	30,5	27,3	25,1	23,0	22,3	21,4	21,3	21,3	20,0
	kontrolní	65,0	57,4	53,5	48,8	45,2	41,6	39,9	38,6	36,7	36,2	36,0	36,6
zdravotní omezení	Ú. APZ	60,9	58,3	53,6	49,0	45,6	42,9	41,4	40,7	41,0	41,2	42,2	40,8
	kontrolní	87,0	83,1	80,5	77,5	74,9	72,0	70,3	68,6	66,5	65,2	63,1	62,4
ZPS	Ú. APZ	48,3	45,8	46,2	43,8	41,2	38,3	39,3	37,5	36,8	35,7	39,8	37,4
	kontrolní	88,8	85,2	82,4	79,9	77,3	73,9	72,0	70,9	68,8	67,3	65,7	65,3
CID plus ID	Ú. APZ	55,5	54,4	48,5	45,1	40,4	36,2	34,6	37,0	35,1	34,3	33,8	33,1
	kontrolní	89,1	85,4	83,1	80,3	77,7	75,2	73,2	71,6	69,5	67,8	65,9	65,1
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
sledovaná evidence	Ú. APZ	40,5	36,7	32,4	29,5	27,2	24,9	22,4	20,9	20,5	19,7	20,1	19,7
	kontrolní	67,5	61,6	58,4	54,4	50,9	47,2	45,6	44,4	43,2	43,4	43,4	43,2
1 předchozí evidence	Ú. APZ	43,1	39,5	36,6	33,1	30,6	28,8	26,9	25,8	24,3	24,4	24,9	23,4
	kontrolní	72,5	65,5	62,0	58,3	55,1	51,6	49,9	48,5	46,6	45,9	45,0	45,1
2 předchozí evidence	Ú. APZ	49,1	45,0	40,9	37,3	34,3	31,6	29,0	27,4	25,9	25,0	26,1	23,4
	kontrolní	73,3	66,4	63,2	59,4	56,1	53,2	51,1	50,0	47,7	46,8	45,9	46,2
3 předchozí evidence	Ú. APZ	47,7	42,7	39,0	33,8	30,6	29,0	27,5	25,8	25,5	24,7	24,5	23,1
	kontrolní	72,7	66,1	62,1	57,5	54,2	50,8	49,3	47,8	45,9	45,4	44,9	45,0
4 předchozí evidence	Ú. APZ	50,7	46,5	43,7	37,2	32,9	29,3	27,2	28,6	27,8	28,5	26,2	23,8
	kontrolní	72,2	65,9	62,0	57,0	53,4	50,0	48,7	46,9	45,5	44,3	43,6	43,7

pokračování tabulky

OPAK. NEZAM. (v %)		N(γ) + 30	N(γ) + 60	N(γ) + 90	N(γ) + 120	N(γ) + 150	N(γ) + 180	N(γ) + 210	N(γ) + 240	N(γ) + 270	N(γ) + 300	N(γ) + 330	N(γ) + 360
5+ před. evidencí	Ú. APZ	47,7	44,9	41,1	33,6	27,9	25,0	23,2	25,6	25,4	26,7	26,7	26,2
	kontrolní	69,9	62,1	57,4	52,1	48,8	45,8	44,1	42,9	41,1	40,2	40,5	43,1
CELKEM	Ú. APZ	45,3	41,5	37,8	33,4	30,0	27,7	25,6	24,9	24,1	23,9	24,1	22,8
	kontrolní	70,7	64,0	60,4	56,2	52,9	49,5	47,8	46,5	44,8	44,4	44,0	44,4

Tabulka č. 4 **ÚSTECKÝ KRAJ - účast v evidenci po X dnech**

	N(γ) + 30	N(γ) + 60	N(γ) + 90	N(γ) + 120	N(γ) + 150	N(γ) + 180	N(γ) + 210	N(γ) + 240	N(γ) + 270	N(γ) + 300	N(γ) + 330	N(γ) + 360	
chráněné dílny a prac.	15,9	16,5	16,5	17,6	17,6	15,9	18,8	15,0	14,3	11,8	12,0	11,6	
SÚPM	7,6	7,9	7,9	7,8	7,6	7,3	6,9	6,8	7,3	7,4	7,8	8,1	
SVČ	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,6	1,1	1,2	0,7	0,8	0,9	0,0	
VPP	48,8	47,8	40,7	28,4	18,8	15,1	13,1	14,8	16,7	15,9	16,9	16,1	
rekvalifikace	68	59,5	53,1	47,5	43,8	40,4	37,3	34,2	32,2	30,9	29,8	28,4	
ESF	47,9	45,1	43,9	41,1	38,3	35,8	34,3	33,0	31,7	32,2	32,2	28,5	
IAP	44,7	42,6	39,7	36,3	33,9	32,0	30,7	30,0	29,3	28,6	28,9	27,4	
CELKEM	Ú. APZ	45,3	41,5	37,8	33,4	30,0	27,7	25,6	24,9	24,1	23,9	24,1	22,8
	kontrolní	70,7	64,0	60,4	56,2	52,9	49,5	47,8	46,5	44,8	44,4	44,0	44,4

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 5 **MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ - struktura nových účastníků realizovaných programů v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	57,5	37,4	54,5	63,9	49,8	49,9	65,9	55,5
muži	42,5	62,6	45,5	36,1	50,2	50,1	34,1	44,5
celkem N (= 100 %)	7 472	1 001	2 217	61	456	2 735	4 851	15 174
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	18,0	47,7	13,9	32,8	6,1	26,0	22,7	22,2
vyučen/a	41,2	45,1	46,8	47,5	43,6	45,0	35,3	42,5
střední (maturita)	35,4	7,1	35,0	19,7	41,0	26,4	36,1	30,8
VŠ	5,3	0,2	4,2	0,0	9,2	2,6	6,0	4,5
celkem N (= 100 %)	7 472	1 001	2 217	61	456	2 735	4 851	15 174
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	0,7	0,3	0,5	0,0	0,0	4,0	1,2	1,3
19-24 let	16,6	4,6	28,4	3,3	15,1	32,6	14,6	19,6
25-34 let	28,2	17,8	20,7	21,3	34,2	22,6	27,0	25,3
35-49 let	36,9	43,4	23,1	36,1	39,5	25	39,4	33,9
nad 50 let	17,6	34,0	27,2	39,3	11,2	15,8	17,7	19,9
celkem N (= 100 %)	7 472	1 001	2 217	61	456	2 735	4 851	15 174
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobry	75,1	63,4	72,8	0,0	83,0	79,0	71,3	73,4
zdravotní omezení	15,9	23,2	12,4	0,0	12,4	13,6	18,3	16,0
ZPS	2,7	3,5	3,8	36,1	2,0	1,4	3,6	3,1
CID plus ID	6,3	9,9	11,0	63,9	2,6	6,1	6,8	7,6
celkem N (= 100 %)	7 425	1 000	2 202	61	453	2 718	4 829	15 089
PŘED. EVID. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
0-180 dnů	18,3	1,9	17,1	8,5	19,3	34,2	14,8	18,6
181-360 dnů	13,7	2,1	12,0	3,4	18,9	10,6	12,0	11,7
361-720 dnů	19,2	7,9	19,8	15,3	19,7	17,1	17,6	17,6
721+ dnů	48,8	88,1	51,0	72,9	42,1	38,1	55,6	52,1
celkem N (= 100 %)	7 472	1 001	1 123	59	456	2 735	4 850	15 153
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	26,4	11,8	31,3	19,7	30,3	30,7	23,8	26,4
1 předchozí evidence	22,0	15,2	24,0	24,6	27,6	20,7	23,1	21,6
2 předchozí evidence	17,6	14,9	16,0	11,5	14,7	17,0	17,7	17,0
3 předchozí evidence	11,7	14,5	11,4	18,0	12,1	11,6	12,9	12,1
4 předchozí evidence	7,8	12,2	7,4	11,5	6,1	7,1	7,5	8,0
5+ předchozích eviden.	14,4	31,5	9,9	14,8	9,2	12,9	14,8	14,8
celkem N (= 100 %)	7 472	1 001	2 217	61	456	2 735	14,8	15 174

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 6 **MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ - zastoupení skupin nových účastníků v různých typech programů v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	8,8	1,3	2,5	0,1	0,5	2,8	6,5	17,2
muži	6,6	0,8	2,1	0,0	0,5	2,9	3,4	14,0
celkem %	7,7	1,0	2,3	0,1	0,5	2,8	5,0	15,7
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	5,3	1,9	1,2	0,1	0,1	2,8	4,3	13,3
vyučen/a	7,0	1,0	2,4	0,1	0,5	2,8	3,9	14,6
střední (maturita)	11,8	0,3	3,5	0,1	0,8	3,2	7,8	20,9
VŠ	8,6	0,0	2,0	0,0	0,9	1,5	6,3	14,6
celkem %	7,7	1,0	2,3	0,1	0,5	2,8	5,0	15,7
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	2,3	0,1	0,6	0,0	0,0	5,1	2,8	9,3
19-24 let	7,2	0,3	3,6	0,0	0,4	5,1	4,1	17,2
25-34 let	9,5	0,8	2,1	0,1	0,7	2,8	5,9	17,2
35-49 let	9,7	1,5	1,8	0,1	0,6	2,4	6,7	18,1
nad 50 let	4,9	1,3	2,3	0,1	0,2	1,6	3,2	11,3
celkem %	7,7	1,0	2,3	0,1	0,5	2,8	5,0	15,7
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	8,4	1,0	2,4	0,0	0,6	3,2	5,2	16,8
zdravotní omezení	7,3	1,4	1,7	0,0	0,3	2,3	5,5	15,0
ZPS	9,6	1,6	3,9	1,0	0,4	1,8	8,2	21,8
CID plus ID	3,9	0,8	2,0	0,3	0,1	1,4	2,8	9,6
celkem %	7,7	1,0	2,3	0,1	0,5	2,8	5,0	15,7
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	6,0	0,4	2,1	0,0	0,4	2,6	3,5	12,2
1 předchozí evidence	7,9	0,7	2,5	0,1	0,6	2,7	5,3	15,7
2 předchozí evidence	8,8	1,0	2,4	0,0	0,5	3,1	5,8	17,4
3 předchozí evidence	8,7	1,4	2,5	0,1	0,5	3,1	6,2	18,2
4 předchozí evidence	8,9	1,9	2,5	0,1	0,4	2,9	5,6	18,4
5+ předchozích eviden.	9,3	2,7	1,9	0,1	0,4	3,1	6,2	19,4
celkem %	7,7	1,0	2,3	0,1	0,5	2,8	5,0	15,7

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 7 MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ - účast v evidenci po X dnech

POHLAVÍ (v %)		N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360
ženy	Ú. APZ	52,1	47,7	43,8	40,2	36,9	34,0	31,9	29,9	28,2	26,8	26,1	24,8
	kontrolní	72,4	65,7	62,4	58,5	55,0	51,7	49,8	48,1	45,8	45,1	44,3	43,7
muži	Ú. APZ	41,1	35,4	30,8	27,2	24,2	21,7	20,4	18,9	17,8	17,2	16,8	16,4
	kontrolní	67,7	60,4	56,3	51,5	48,0	45,1	43,6	42,6	41,5	41,4	41,5	42,2
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
základní	Ú. APZ	53,8	50,0	46,0	42,6	39,7	36,0	35,2	33,7	32,2	31,0	30,5	29,0
	kontrolní	78,7	74,0	70,6	66,8	63,7	60,9	59,8	58,6	56,4	55,2	54,1	53,6
vyučen/a	Ú. APZ	47,3	42,2	37,8	34,5	31,3	29,3	27,4	25,6	24,2	22,9	22,0	21,3
	kontrolní	71,3	64,0	59,9	54,9	51,3	48,1	46,1	44,6	43,0	42,5	41,9	42,1
střední (maturita)	Ú. APZ	44,0	38,3	33,9	29,9	26,5	23,5	21,2	19,2	18,1	17,8	17,6	17,0
	kontrolní	59,9	51,5	47,8	43,8	39,8	36,3	34,5	32,8	30,7	30,2	29,8	29,4
VŠ	Ú. APZ	39,0	35,3	33,0	29,0	26,5	24,0	22,1	22,1	19,2	17,6	17,1	16,7
	kontrolní	49,0	38,5	35,9	32,7	29,4	26,6	24,6	22,3	20,8	20,9	20,8	22,0
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
do 18 let	Ú. APZ	47,6	47,6	46,6	45,6	39,8	38,8	43,8	42,9	39,1	37,3	31,5	27,7
	kontrolní	50,1	48,2	47,0	44,3	40,6	38,2	37,9	37,6	35,4	36,7	39,0	39,3
19-24 let	Ú. APZ	29,6	23,6	19,9	17,7	16,1	14,4	12,9	11,7	10,8	10,0	10,5	10,2
	kontrolní	47,5	39,3	35,1	30,4	26,0	22,3	21,4	19,9	18,0	16,8	16,0	16,4
25-34 let	Ú. APZ	45,8	39,5	34,8	31,0	27,6	24,9	23,3	21,5	20,5	19,6	18,2	17,9
	kontrolní	63,4	54,4	50,1	44,9	40,9	37,8	35,8	34,0	32,0	31,4	30,6	30,7
35-49 let	Ú. APZ	54,2	49,6	44,9	40,6	37,0	34,1	32,4	30,4	28,1	26,8	26,6	25,7
	kontrolní	75,4	68,2	64,4	59,9	56,7	53,6	51,5	50,2	48,4	47,8	47,4	48,0
nad 50 let	Ú. APZ	54,5	51,3	48,0	44,3	40,8	37,2	35,2	33,9	33,4	32,6	31,5	29,5
	kontrolní	85,2	80,2	77,2	73,7	70,8	67,9	65,8	64,0	61,7	60,0	58,3	57,0
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
dobrý	Ú. APZ	42,9	37,4	33,0	29,4	26,0	23,5	21,8	20,0	18,7	17,9	17,4	16,6
	kontrolní	60,8	52,3	47,9	42,8	38,8	35,4	33,5	31,9	30,0	29,3	28,9	29,3
zdravotní omezení	Ú. APZ	63,8	59,9	56,1	52,5	49,6	46,4	43,9	42,1	40,2	39,4	38,5	37,6
	kontrolní	87,7	83,6	81,1	78,1	75,4	72,7	70,9	69,4	67,3	66,1	64,5	63,6
ZPS	Ú. APZ	51,2	48,3	45,0	42,4	39,0	37,4	36,9	38,0	37,4	35,1	33,3	32,0
	kontrolní	86,8	82,2	79,0	76,5	73,2	70,9	69,3	67,2	64,6	62,7	61,9	60,2
CID plus ID	Ú. APZ	58,1	54,6	51,4	48,3	46,4	42,2	41,5	39,9	39,8	38,0	37,7	35,4
	kontrolní	91,9	88,6	86,4	83,9	81,8	79,4	77,6	75,8	73,5	71,8	69,6	67,7
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
sledovaná evidenci	Ú. APZ	41,4	36,7	32,5	29,7	26,5	23,9	21,8	20,0	18,5	17,5	17,7	17,0
	kontrolní	66,8	60,9	57,9	54,5	51,2	48,1	46,6	45,5	44,4	44,7	45,1	44,9
1 předchozí evidenci	Ú. APZ	46,8	41,8	38,1	34,4	31,8	29,4	27,2	25,6	24,1	23,6	22,6	21,6
	kontrolní	71,4	63,8	60,2	55,9	52,3	49,1	47,3	46,0	44,1	43,2	42,4	42,2
2 předchozí evidenci	Ú. APZ	48,4	43,9	39,7	36,3	33,4	31,3	29,4	27,1	25,8	25,2	24,6	23,8
	kontrolní	72,5	64,8	61,1	56,7	53,0	49,8	48,0	46,7	44,9	44,1	43,5	43,1
3 předchozí evidenci	Ú. APZ	51,0	45,0	40,4	37,4	33,3	30,2	29,1	27,5	24,7	23,4	22,9	21,8
	kontrolní	72,3	64,8	60,9	56,2	52,8	49,6	48,2	45,8	43,7	43,2	41,8	42,0
4 předchozí evidenci	Ú. APZ	50,1	46,3	41,9	37,1	33,1	30,0	29,2	27,2	26,6	24,5	23,6	22,8
	kontrolní	72,1	64,6	60,5	55,1	51,3	48,4	46,5	45,2	43,0	42,4	41,4	41,4

pokračování tabulky

OPAK. NEZAM. (v %)		N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360
5+ před. evidencí	Ú. APZ	52,2	46,4	41,7	36,9	33,8	30,2	28,9	27,6	26,7	25,0	23,9	23,2
	kontrolní	70,8	63,3	57,6	51,5	47,6	44,5	42,8	41,3	39,1	38,9	39,3	40,9
CELKEM	Ú. APZ	47,2	42,2	38,0	34,4	31,2	28,5	26,8	25,0	23,5	22,5	22,0	21,1
	kontrolní	70,0	63,0	59,3	55,0	51,5	48,3	46,7	45,3	43,6	43,2	42,9	42,9

Tabulka č. 8 **MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ - účast v evidenci po X dnech**

	N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360	
chráněné dílny a prac.*	25,0	25,0	19,4	19,4	19,4	16,7	15,4	19,0	15,0	13,3	15,4	15,4	
SÚPM	7,4	7,3	7,1	7,0	6,6	6,0	6,9	6,3	6,3	6,5	6,4	7,2	
SVČ	1,4	1,4	1,8	2,6	2,8	2,6	2,6	3,2	3,1	3,7	2,8	3,2	
VPP	46,7	46,9	46,2	41,5	37,1	32,7	29,4	28,5	26,2	25,8	25,6	23,8	
rekvalifikace	66,6	57,6	50,4	44,9	40,2	36,4	33,9	30,8	28,4	26,7	25,4	23,9	
ESF	56,3	52,5	47,9	44,5	40,9	37,8	36,4	34,7	32,8	31,7	30,8	29,9	
IAP	58,6	53,6	49,1	45,3	41,8	39,3	36,9	34,7	33,6	31,2	29,9	27,7	
CELKEM	Ú. APZ	47,2	42,2	38,0	34,4	31,2	28,5	26,8	25,0	23,5	22,5	22,0	21,1
	kontrolní	70,0	63,0	59,3	55,0	51,5	48,3	46,7	45,3	43,6	43,2	42,9	42,9

Zdroj: data OKpráce za rok 2007, * pozn.: nízký počet účastníků

Tabulka č. 9 **JIHOMORAVSKÝ KRAJ - struktura nových účastníků realizovaných programů v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	62,6	32,5	55,9	46,2	46,8	55,2	61,5	57,8
muži	37,4	67,5	44,1	53,8	53,2	44,8	38,5	42,2
celkem N (= 100 %)	4 708	762	1 408	13	308	241	3 703	8 381
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	12,3	32,5	12,5	30,8	3,6	18,3	16,9	16,3
vyučen/a	35,6	55,4	44,5	38,5	48,7	33,6	35,4	39,6
střední (maturita)	44,6	11,0	37,4	30,8	39,6	44,4	41,3	38,0
VŠ	7,5	1,0	5,6	0,0	8,1	3,7	6,4	6,1
celkem N (= 100 %)	4 708	762	1 408	13	308	241	3 703	8 381
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	0,9	0,3	1,2	0,0	0,6	4,6	0,6	1,0
19-24 let	17,3	8,5	37,0	7,7	18,2	73,0	14,7	20,2
25-34 let	28,3	15,2	21,5	23,1	35,4	13,3	28,6	25,7
35-49 let	36,0	31,5	18,9	38,5	34,7	6,2	36,8	32,2
nad 50 let	17,4	44,5	21,4	30,8	11,0	2,9	19,2	20,9
celkem N (= 100 %)	4 708	762	1 407	13	308	241	3 700	8 377
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	77,9	73,1	79,9	0,0	87,5	84,9	72,6	76,2
zdravotní omezení	11,2	7,8	7,0	0,0	7,3	11,3	13,8	11,3
ZPS	2,6	2,3	2,0	23,1	1,7	1,3	3,2	2,6
CID plus ID	8,2	16,8	11,1	76,9	3,6	2,5	10,5	9,9
celkem N (= 100 %)	4 642	755	1 378	13	303	239	3 661	8 265
PŘED. EVID. (v %)	R	VPP	SUPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
0-180 dnů	23,0	7,4	31,4	15,4	25,3	56,8	17,2	22,0
181-360 dnů	14,4	9,9	16,0	7,7	18,5	14,9	12,8	13,7
361-720 dnů	20,0	19,3	20,7	15,4	26,9	11,6	17,6	19,4
721+ dnů	42,6	63,4	31,9	61,5	29,2	16,6	52,4	44,9
celkem N (= 100 %)	4 708	760	1 400	13	308	241	3 698	8 366
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	30,4	8,0	39,0	7,7	34,4	54,8	27,4	29,4
1 předchozí evidence	23,3	13,3	22,7	38,5	22,1	20,7	23,6	22,3
2 předchozí evidence	17,6	14,4	14,9	30,8	13,6	10,4	17,4	16,5
3 předchozí evidence	11,0	13,9	9,6	0,0	10,1	7,1	11,8	11,2
4 předchozí evidence	6,7	11,4	4,7	7,7	12,3	5,0	7,5	7,2
5+ předchozích eviden.	10,9	39,0	9,0	15,4	7,5	2,1	12,4	13,4
celkem N (= 100 %)	4 708	762	1 407	13	308	241	3 700	8 377

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 10 **JIHOMORAVSKÝ KRAJ - zastoupení skupin nových účastníků v různých typech programů v roce 2007**

POHLAVÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
ženy	7,3	0,6	1,7	0,0	0,4	0,3	5,6	12,0
muži	4,7	1,4	2,0	0,0	0,4	0,3	3,8	9,4
celkem %	6,0	1,0	1,8	0,0	0,4	0,3	4,7	10,8
VZDĚLÁNÍ (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
základní	3,3	1,4	1,0	0,0	0,1	0,2	3,6	7,7
vyučen/a	4,9	1,2	1,8	0,0	0,4	0,2	3,9	9,8
střední (maturita)	10,0	0,4	2,5	0,0	0,6	0,5	7,3	15,1
VŠ	6,6	0,2	1,5	0,0	0,5	0,2	4,4	9,7
celkem %	6,0	1,0	1,8	0,0	0,4	0,3	4,8	10,8
VĚKOVÉ SK. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
do 18 let	2,8	0,1	1,1	0,0	0,1	0,7	1,6	5,5
19-24 let	5,6	0,4	3,6	0,0	0,4	1,2	3,7	11,6
25-34 let	6,5	0,6	1,5	0,0	0,5	0,2	5,1	10,5
35-49 let	7,9	1,1	1,2	0,0	0,5	0,1	6,3	12,5
nad 50 let	4,2	1,7	1,5	0,0	0,2	0,0	3,6	8,9
celkem %	6,0	1,0	1,8	0,0	0,4	0,3	4,7	10,8
ZDRAV. STAV (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
dobrý	6,3	1,0	1,9	0,0	0,5	0,4	4,6	11,0
zdravotní omezení	7,0	0,8	1,3	0,0	0,3	0,4	6,7	12,5
ZPS	8,3	1,2	1,9	0,2	0,3	0,2	7,9	14,4
CID plus ID	3,8	1,3	1,5	0,1	0,1	0,1	3,8	8,2
celkem %	6,1	1,0	1,8	0,0	0,4	0,3	4,8	10,8
OPAK. NEZAM. (v %)	R	VPP	SÚPM	CHRD	SVČ	IAP	ESF	Ú. APZ
jen sledovaná evidence	5,3	0,2	2,0	0,0	0,4	0,5	3,8	9,2
1 předchozí evidence	6,3	0,6	1,8	0,0	0,4	0,3	5,0	10,7
2 předchozí evidence	7,0	0,9	1,8	0,0	0,4	0,2	5,4	11,6
3 předchozí evidence	6,8	1,4	1,8	0,0	0,4	0,2	5,7	12,2
4 předchozí evidence	6,5	1,8	1,4	0,0	0,8	0,2	5,6	12,4
5+ předchozích eviden.	5,6	3,2	1,4	0,0	0,3	0,1	5,0	12,2
celkem %	6,0	1,0	1,8	0,0	0,4	0,3	4,7	10,8

Zdroj: data OKpráce za rok 2007

Tabulka č. 11 **JIHOMORAVSKÝ KRAJ - účast v evidenci po X dnech**

POHLAVÍ (v %)		N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360
ženy	Ú. APZ	51,0	44,8	40,8	36,4	32,5	29,7	26,9	25,0	23,3	22,0	21,4	19,8
	kontrolní	68,2	60,5	56,9	52,8	49,5	46,2	44,1	42,5	40,3	39,8	40,0	40,4
muži	Ú. APZ	43,4	36,6	32,2	27,6	22,7	21,0	18,2	17,5	16,2	16,0	15,9	15,0
	kontrolní	62,4	53,3	48,0	42,1	38,6	34,9	33,1	32,0	31,0	31,1	31,9	34,2
VZDĚLÁNÍ (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
základní	Ú. APZ	53,7	47,0	44,3	39,2	34,5	31,8	27,6	28,0	28,0	26,6	24,8	22,1
	kontrolní	72,4	66,8	62,3	57,7	54,5	51,3	50,2	48,6	46,7	46,2	46,8	47,2
vyučen/a	Ú. APZ	45,5	39,6	35,7	31,1	26,7	24,4	22,1	21,8	19,5	18,6	19,3	18,1
	kontrolní	66,8	57,8	52,6	46,8	43,2	39,7	37,7	36,5	34,9	34,7	35,3	37,3
střední (maturita)	Ú. APZ	47,6	40,6	35,4	30,9	26,8	24,8	21,8	19,4	18,1	17,6	16,4	15,5
	kontrolní	59,9	50,5	47,0	42,7	39,3	35,3	32,6	31,1	29,5	28,7	28,4	28,4
VŠ	Ú. APZ	48,1	43,0	39,1	37,1	32,6	29,3	26,5	24,2	22,8	21,0	21,5	20,7
	kontrolní	52,0	41,6	38,6	35,2	32,8	33,7	27,7	25,9	24,0	23,9	23,8	25,4
VĚKOVÉ SK. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
do 18 let	Ú. APZ*	62,7	37,3	40,7	35,6	33,9	33,9	32,6	24,3	29,0	32,0	37,5	55,6
	kontrolní	49,0	46,5	44,4	41,8	37,9	35,5	34,6	34,3	30,0	31,5	35,6	36,3
19-24 let	Ú. APZ	32,1	25,7	20,7	17,6	15,1	13,4	11,4	10,0	9,6	9,2	9,6	8,7
	kontrolní	47,0	38,7	35,1	30,4	26,7	22,7	21,0	19,3	17,8	17,1	16,2	16,8
25-34 let	Ú. APZ	47,6	40,6	35,5	31,2	26,7	25,0	22,1	20,4	18,6	17,2	17,3	17,0
	kontrolní	60,2	50,4	45,7	40,2	36,6	33,0	30,7	29,2	27,7	27,2	27,4	28,7
35-49 let	Ú. APZ	56,3	49,3	44,7	39,2	35,1	31,8	28,5	27,3	25,3	24,4	23,5	21,5
	kontrolní	70,1	61,0	56,0	51,0	47,7	44,3	42,4	41,1	39,5	39,0	40,1	42,4
nad 50 let	Ú. APZ	50,9	46,8	44,4	39,9	33,4	31,1	28,1	29,2	27,7	26,9	25,4	23,6
	kontrolní	80,2	73,3	69,0	64,2	61,4	58,1	55,7	54,2	51,9	50,5	49,9	49,9
ZDRAV. STAV (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
dobrý	Ú. APZ	44,9	37,8	33,0	28,5	24,2	22,0	19,2	17,3	15,8	15,0	15,3	14,5
	kontrolní	58,9	49,4	44,5	39,1	35,5	31,8	29,7	28,2	26,6	26,3	27,1	29,0
zdravotní omezení	Ú. APZ	63,6	58,9	54,6	49,7	45,6	43,2	39,4	38,5	37,8	36,8	33,1	29,0
	kontrolní	82,1	76,3	72,9	68,5	65,3	61,9	59,9	58,4	56,2	54,8	53,6	52,8
ZPS	Ú. APZ	52,4	47,6	46,7	42,4	39,5	37,6	35,0	36,5	32,2	32,0	30,2	30,9
	kontrolní	83,1	76,4	71,8	68,4	65,8	63,4	61,7	59,2	56,3	55,5	54,0	53,9
CID plus ID	Ú. APZ	52,2	49,2	48,1	44,2	39,5	36,4	33,9	37,5	36,1	34,7	32,8	30,5
	kontrolní	88,0	83,8	80,9	78,0	75,7	72,8	70,9	69,2	66,9	65,1	63,3	61,9
OPAK. NEZAM. (v %)		30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360
sledovaná evidenci	Ú. APZ	41,6	35,8	31,1	27,3	24,0	21,9	19,5	18,0	17,2	16,3	15,3	14,3
	kontrolní	61,8	54,0	50,9	47,0	43,7	40,1	37,7	36,6	34,8	35,1	35,3	35,1
1 předchozí evidenci	Ú. APZ	46,8	41,0	37,0	33,5	28,8	26,0	24,6	22,0	21,1	20,3	19,3	18,1
	kontrolní	66,7	57,9	53,9	49,5	46,1	42,6	40,9	39,0	37,2	36,4	36,0	36,5
2 předchozí evidenci	Ú. APZ	49,8	42,1	37,9	34,7	30,7	27,7	23,8	21,8	19,0	19,2	19,1	17,4
	kontrolní	67,6	58,8	54,2	49,5	46,2	42,7	40,7	39,2	37,5	36,8	36,8	37,6
3 předchozí evidenci	Ú. APZ	49,0	42,9	39,9	34,3	30,9	29,0	25,4	24,7	22,1	20,5	21,8	21,0
	kontrolní	67,5	58,5	53,5	48,1	44,8	41,5	39,5	38,3	36,2	35,8	35,3	37,1
4 předchozí evidenci	Ú. APZ	54,3	45,7	41,0	35,6	33,2	32,1	28,1	30,6	28,0	24,9	24,6	21,4
	kontrolní	67,4	59,2	53,9	47,2	43,8	40,8	38,9	37,3	36,1	36,1	37,2	39,2

pokračování tabulky

OPAK. NEZAM. (v %)		N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360
5+ před. evidencí	Ú. APZ	56,4	50,1	45,3	37,5	29,8	27,1	23,2	24,3	23,2	23,0	22,9	22,0
	kontrolní	67,8	59,1	51,1	42,7	39,1	35,6	34,4	33,6	33,0	33,3	36,9	42,4
CELKEM	Ú. APZ	47,7	41,3	37,1	32,6	28,3	26,0	23,1	21,9	20,4	19,5	19,1	17,8
	kontrolní	65,4	56,9	52,5	47,6	44,2	40,7	38,7	37,4	35,8	35,6	36,0	37,3

Tabulka č. 12 **JIHOMORAVSKÝ KRAJ - účast v evidenci po X dnech**

	N(Y) + 30	N(Y) + 60	N(Y) + 90	N(Y) + 120	N(Y) + 150	N(Y) + 180	N(Y) + 210	N(Y) + 240	N(Y) + 270	N(Y) + 300	N(Y) + 330	N(Y) + 360	
chráněné dílny a prac.*	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	3,0	0,0	0,0	3,3	0,0	0,0	
SÚPM	5,9	5,5	5,6	5,1	4,9	4,5	4,1	4,0	4,4	4,8	5,6	5,8	
SVČ	1,6	0,8	0,8	0,4	0,4	0,4	0,8	0,5	0,0	0,0	0,7	0,0	
VPP	55,9	49,9	45,2	34,0	21,6	17,5	14,8	15,4	12,3	9,0	7,1	7,1	
rekvalifikace	68,5	58,3	51,4	45,9	40,4	37,3	33,4	30,2	28,2	26,4	25,0	22,6	
ESF	66,4	58,2	52,9	47,8	42,8	40,8	36,8	34,7	33,1	30,4	28,7	27,4	
IAP	30,5	25,2	23,3	20,5	19,5	16,2	18,6	18,1	14,2	14,2	14,2	13,8	
CELKEM	Ú. APZ	47,7	41,3	37,1	32,6	28,3	26,0	23,1	21,9	20,4	19,5	19,1	17,8
	kontrolní	65,4	56,9	52,5	47,6	44,2	40,7	38,7	37,4	35,8	35,6	36,0	37,3

Zdroj: data OKpráce za rok 2007, * pozn.: nízký počet účastníků